

תוכן העניינים

	דוח הדירקטוריון וההנהלה
6	סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה
12	הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי
46	סקירת הסיכונים
77	מדיניות ואומדנים חשובנאיים קריטיים, בקורות ונהלים
78	הצהרת המנכ"ל
79	הצהרת החשבונאי הראשי
80	דוחות כספיים
	ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים
195	ממשל תאגידי
203	פרטים נוספים ונספחים

רשימת לוחות - דוח הדירקטוריון וההנהלה

10	נתונים עיקריים	1
14	שערי חליפין	2
15	שוקי ההון	3
17	הרכב הרווח המימוני, נטו	4
18	ניתוח סך הרווח המימוני, נטו	5
18	נתונים עיקריים בדבר שיעורי הכנסות והוצאות רבית	6
19	פרטים לגבי ההוצאה בגין הפסדי אשראי	7
19	פירוט העמלות וההכנסות האחרות	8
19	פירוט ההוצאות התפעוליות והאחרות	9
21	התפתחות בסעיפי המאזן העיקריים	10
21	התפתחות בסעיפים חוץ-מאזניים עיקריים	11
22	נתונים על היקפי האשראי לציבור לפי מגזרי ההצמדה השונים	12
22	אשראי לציבור, ברוטו לפני הפרשה להפסדי אשראי לפי מגזרי פעילות	13
23	התפלגות סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק	14
23	החלוקה הענפית של ששת הלווים הגדולים בקבוצה	15
24	הרכב תיק ניירות הערך	16
24	התפלגות תיק ניירות הערך לפי מגזרי ההצמדה השונים	17
24	פירוט המקורות לציטוטי המחירים המשמשים לקביעת השווי ההוגן של ניירות הערך	18
25	פירוט אגרות חוב במט"ח וצמודות מט"ח שאינן מגובות בנכסים לפי מדינות/יבשות	19
25	פירוט אגרות חוב קונצרניות במטבעי ישראל לפי ענפי משק	20
26	ניתוח רגישות השפעת שינויים בשיעורי הרבית על תיק אגרות החוב מגובות המשכנתא	21
27	התפלגות תיק פקדונות הציבור לפי מגזרי ההצמדה השונים	22
27	פקדונות הציבור לפי מגזרי פעילות	23
29	הון והלימות ההון	24
29	יחס הון כולל יחס הון עצמי רובד 1 של חברות בת משמעותיות	25

26	סך ההכנסות לפי מגזרי פעילות	32
27	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק לפי מגזרי פעילות	32
28	יתרות מאזניות ממוצעות לפי מגזרי פעילות	33
29	מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים	34
30	איכות האשראי וסיכון אשראי בעייתי	49
31	הפרשה להפסדי אשראי	50
32	סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק	51
33	חשיפת האשראי הנוכחית לצדדים נגדיים שהינם מוסדות פיננסיים זרים	57
34	חשיפה למדינות זרות	59
35	נתונים על התפתחות תיק ההלוואות לדיור בבנק בלבד לפי מגזרי הצמדה	63
36	פירוט המקרים בהם ההפסד התיאורטי היומי עלה על ערך ה-VAR שנחזה	65
37	תיאור רגישות הון הקבוצה לשינויים במקביל בעקומי הרבית	66
38	פרטים על השפעת שינויים ברבית על השווי ההוגן של עודף הנכסים במגזר	66
39	החשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הרבית	68
40	תיאור חשיפת ההון הפנוי בפועל, ברמת הקבוצה, בהשוואה למגבלות הדירקטוריון	74
41	תיאור רגישות הון הבנק לשינויים תיאורטיים בשערי החליפין של מטבעות החוץ העיקריים	74
42	ריכוז היקף הפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים	75
43	סך פקדונות הציבור של שלוש קבוצות המפקידים הגדולות	76

דוח הדירקטוריון וההנהלה

סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה

7	תיאור פעילות קבוצת הבנק
10	מידע כספי תמציתי עיקרי
11	הסיכונים העיקריים שהבנק חשוף אליהם
11	יעדים ואסטרטגיה

דוח הדירקטוריון והנהלה ליום 30 ביוני 2016

בישיבת הדירקטוריון שהתקיימה ביום 15 באוגוסט 2016, הוחלט לאשר ולפרסם את הדוחות הכספיים המאוחדים, הבלתי מבוקרים, של הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ (להלן - "הבנק") וחברות מאוחדות שלו (להלן - "קבוצת הבנק"), ליום 30 ביוני 2016.

סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה

קבוצת הבנק נמנית עם חמש הקבוצות הבנקאיות הגדולות בישראל.

פעילותה העסקית של קבוצת הבנק מתמקדת במספר מישורים עיקריים:

- תיווך פיננסי בין מפקידים ללווים, העומד ביסודה של הבנקאות המסחרית. ההכנסות מפעילות זו מקבלות את ביטויין בהכנסות רבית, נטו ומהוות את מקור הרווח העיקרי של הקבוצה.
- שירותים פיננסיים ובנקאיים מניבי עמלות במגוון רחב של פעילויות, בתחומי מטבע חוץ, הסחר הבינלאומי, ניירות הערך, שירותי מידע, כרטיסי אשראי, מכשירים פיננסיים נגזרים וכיו"ב.
- ייעוץ השקעות וייעוץ פנסיוני.
- השקעת כספי הנוסטרו של הבנק וניהול סיכונים שוק ונדילות.
- שירותי תפעול בנקאיים לשוק ההון בתחום קופות הגמל וקרנות הנאמנות.
- שירותי נאמנות לפרטיים ומוסדיים באמצעות החברה לנאמנות.

קבוצת הבנק פועלת באמצעות שלוש חטיבות עסקיות עיקריות:

- החטיבה העסקית המרכזת את מכלול הפעילות מול לקוחות עסקיים גדולים (corporate) ומסחריים (middle market), וכן את תחום האשראי מול לקוחות עסקיים ומוסדיים הפעילים בשוק ההון. במסגרת החטיבה פועל איזור עסקים, המרכז את פעילות הסניפים העסקיים של הבנק.
  - החטיבה הבנקאית המרכזת את הפעילות מול הלקוחות הפרטיים של הבנק ובכללם בנקאות פרטית ומשקי בית והעסקים הקטנים. החטיבה פועלת באמצעות 101 סניפים, כאשר בנוסף בבנק אוצר החייל פועלים 47 סניפים ובבנק מסד 22 סניפים (סך הכל 170 סניפים בקבוצה).
  - חטיבת נכסי לקוחות המרכזת את מכלול הפעילות בתחומי שוק ההון, הכספים והמט"ח מול הלקוחות הפרטיים, העסקיים, המוסדיים ופעילי שוק ההון.
- בנוסף לבנק, מונה כיום הקבוצה שני בנקים מסחריים בישראל, המתמחים בקהלי לקוחות ייחודיים; אוצר החייל, המתמחה במתן שירותים ללקוחות קמעונאיים ומסחריים, בדגש על עובדי וגמלאי מערכת הבטחון; ומסד, המתמחה במתן שירותים לאוכלוסיית המורים בישראל. לקבוצה חברה בת בשוויץ; פיבי בנק (שוויץ), שמקום מושבה בציריך, והמתמקדת בבנקאות פרטית.

מידע צופה פני עתיד

חלק מהמידע המפורט בדוח זה, שאינו מתייחס לעובדות היסטוריות, מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מהותית מאלו שנכללו במסגרת המידע צופה פני עתיד, כתוצאה ממספר רב של גורמים, לרבות, בין היתר, כתוצאה משינויים בחקיקה והוראות גורמי פיקוח, התפתחויות מאקרו כלכליות בארץ ובעולם והשפעתן על מצב הנדילות והציבות בשוקי ההון בחברות עסקיות בארץ ובעולם, אירועים כלכליים חריגים כגון שינויים קיצוניים ברבית, שערי חליפין ואינפלציה, שערי מניות, מחירי אגרות חוב, התנהגות המתחרים ושינוי בתנאי התחרות.

מידע צופה פני עתיד מאופיין במילים או בביטויים כגון: "יעד", "תחזית", "הערכה", "אומדן", "תרחיש", "חזוי", "צפוי", "להערכת הבנק", "בכוונת הבנק", וביטויים דומים להם, בנוסף לשמות עצם כגון: "יכול", "יתכן", "ייהיה". ביטויים צופי פני עתיד אלו, כרוכים בסיכונים ובחוסר ודאות, משום שהם מבוססים על הערכות הנהלה לגבי אירועים עתידיים אשר עשויים שלא להתממש או להתממש בצורה שונה מהצפוי כתוצאה, בין היתר, מהגורמים המפורטים לעיל או כתוצאה מהתממשות אחד או יותר מגורמי הסיכון המפורטים בפרק דיון בגורמי סיכון, שפורסם בדוחות הכספיים לשנת 2015.

המידע המוצג בדוח זה נסמך, בין היתר, על פרסומי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, משרד האוצר ונתוני בנק ישראל, וכן על מידע פומבי שנמסר על ידי גורמים שונים הפעילים והקשורים לשוקי ההון והכספים.

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק הסתכם במחצית הראשונה של השנה ב-281 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-243 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 15.6%.

תשואת הרווח הנקי להון המיוחס לבעלי מניות הבנק עמדה על שיעור של 8.0%, בהשוואה ל-7.2% בתקופה המקבילה אשתקד ול-6.5% בכל שנת 2015.

להלן הגורמים המרכזיים שהשפיעו על רווח הקבוצה במחצית הראשונה של שנת 2016 בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד:

- גידול בהכנסות הרבית, נטו בסך של 103 מיליון ש"ח (10.8%).
- קיטון בהכנסות מימון שאינן מרבית בסך של 36 מיליון ש"ח, שנבע בעיקר מקיטון ברווח ממימוש אגרות חוב ומרווחים מהשקעות במניות בסך של 40 מיליון ש"ח.
- קיטון בסך של 45 מיליון ש"ח בהכנסות מעמלות (6.4%).
- גידול בהכנסות אחרות בסך של 45 מיליון ש"ח, הנובע בעיקר מחלק הבנק בתמורת עסקת מכירת מניות ויזה אירופה (ראה באור 17 לדוחות הכספיים).
- גידול בהוצאות משכורות והוצאות נלוות בסך של 53 מיליון ש"ח, המוסבר מקיטון חד פעמי בהוצאות השכר בסך של 72 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד בגין ישום ההסכם הקיבוצי המיוחד ומהפרשה חד פעמית בסך של 25 מיליון ש"ח לסגירה הדרגתית של פעילות במסגרת מהלכי התייעלות. בנטרול השפעות אלו, חל קיטון בהוצאות משכורות והוצאות נלוות בסך של 44 מיליון ש"ח, הנובע, בין היתר, מצמצום מצבת העובדים בקבוצה ומקיטון שנובע מהמרת זכויות עובדים למענקי יובל (ראה באור 16 לדוחות הכספיים).
- קיטון בהוצאות תפעוליות ואחרות, למעט הוצאות משכורות ונלוות, בסך של 21 מיליון ש"ח.
- גידול חד פעמי בהוצאות מסים על ההכנסה בסך של 37 מיליון ש"ח.
- גידול בחלק הבנק ברווח של חברה כלולה בסך של 41 מיליון ש"ח, הנובע בעיקר מחלקה בתמורת עסקת מכירת מניות ויזה אירופה (ראה באור 17 לדוחות הכספיים).

הרווח הנקי הבסיסי למניה בת 0.05 ש"ח הסתכם במחצית הראשונה של השנה ב-2.81 ש"ח, בהשוואה ל-2.42 ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

סך נכסי קבוצת הבנק ליום 30 ביוני 2016 הסתכם ב-127,307 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-121,424 מיליון ש"ח ביום 30 ביוני 2015 ו-125,476 מיליון ש"ח בסוף שנת 2015, גידול בשיעור של 4.8% ו-1.5%, בהתאמה.

האשראי לציבור, נטו ליום 30 ביוני 2016 הסתכם ב-76,097 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-70,589 מיליון ש"ח ביום 30 ביוני 2015 ו-72,555 מיליון ש"ח בסוף שנת 2015, גידול בשיעור של 7.8% ו-4.9%, בהתאמה.

פקדונות הציבור ליום 30 ביוני 2016 הסתכמו ב-105,316 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-98,634 מיליון ש"ח ביום 30 ביוני 2015 ו-103,262 מיליון ש"ח בסוף שנת 2015, גידול בשיעור של 6.8% ו-2.0%, בהתאמה.

ההון המיוחס לבעלי מניות הבנק ליום 30 ביוני 2016 הסתכם ב-7,339 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-6,966 מיליון ש"ח ביום 30 ביוני 2015 ו-7,073 מיליון ש"ח בסוף שנת 2015, גידול בשיעור של 5.4% ו-3.8%, בהתאמה.

יחס הון עצמי רוברד 1 לרכיבי סיכון ליום 30 ביוני 2016 עמד על שיעור של 9.97%, בהשוואה ל-9.81% בסוף שנת 2015.

יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון ליום 30 ביוני 2016 עמד על שיעור של 13.65%, בהשוואה ל-13.26% בסוף שנת 2015.

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק ברבעון השני של השנה הסתכם ב-134 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-118 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 13.6%.

תשואת הרווח הנקי להון המיוחס לבעלי מניות הבנק, בחישוב שנתי, עמדה ברבעון השני של השנה על 7.6%, בהשוואה ל-7.0% בתקופה המקבילה אשתקד.

להלן הגורמים המרכזיים שהשפיעו על רווח הקבוצה ברבעון השני של השנה, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד:

- גידול בהכנסות הרבית, נטו בסך של 21 מיליון ש"ח (4.1%).
- גידול בהוצאות בגין הפסדי אשראי בסך של 78 מיליון ש"ח. בהתאם להנחיית הפיקוח על הבנקים לתאגידי הבנקאיים מחודש יולי 2016, כלל הבנק את שיעורי המחיקות משנת 2011 בממוצע שיעורי ההפסד שמשמש בסיס לקביעת ההפרשה הקבוצתית. בהתאם לבחינת הבנק, יישום הנחייה זו הביא לגידול בהפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי בסך של 57 מיליון ש"ח. הבנק בחר לזקוף השפעה זו ברבעון השני של השנה.
- גידול בהכנסות אחרות בסך של 39 מיליון ש"ח, שנבע בעיקר מחלק הבנק בתמורת עסקת מכירת מניות ויזה אירופה.
- קיטון בהוצאות תפעוליות ואחרות בסך של 17 מיליון ש"ח.
- גידול בחלק הבנק ברווח של חברה כלולה בסך של 39 מיליון ש"ח, הנובע בעיקר מחלקה בתמורת עסקת מכירת מניות ויזה אירופה.

נתונים עיקריים

לששת החודשים שנסתיימו ביום			רווח ורווחיות
שינוי	30.6.15	30.6.16	
%		במיליוני ש"ח	
6.3	1,060	1,127	רווח מימוני, נטו ⁽¹⁾
-	710	710	עמלות והכנסות אחרות
3.8	1,770	1,837	סך ההכנסות
(6.4)	701	656	מזה: עמלות
(3.8)	26	25	הוצאות בגין הפסדי אשראי
6.7	786	839	משכורות והוצאות נלוות
(3.9)	538	517	הוצאות תפעוליות ואחרות (למעט משכורות והוצאות נלוות)
15.6	243	281	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק

שינוי לעומת		ליום			מאזן
31.12.15	30.6.15	31.12.15	30.6.15	30.6.16	
	באחוזים			במיליוני ש"ח	
1.5	4.8	125,476	121,424	127,307	סך כל הנכסים (סך כל המאזן)
4.9	7.8	72,555	70,589	76,097	אשראי לציבור, נטו
(9.3)	(3.3)	16,439	15,434	14,917	ניירות ערך
2.0	6.8	103,262	98,634	105,316	פקדונות הציבור
(2.9)	(5.9)	5,862	6,050	5,693	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
3.8	5.4	7,073	6,966	7,339	הון המיוחס לבעלי מניות הבנק
(16.6)	(22.8)	2,219	2,396	1,850	סיכון אשראי בעייתי

לשנה שנסתיימה ביום		לששת החודשים שנסתיימו ביום		יחסים פיננסיים עיקריים
31.12.15	30.6.15	30.6.16		
5.6%	5.7%	5.8%		הון המיוחס לבעלי מניות הבנק לסך כל המאזן
0.02%	0.07%	0.07%		הוצאות בגין הפסדי אשראי לאשראי לציבור, נטו ⁽²⁾
9.81%	9.69%	9.97%		יחס הון עצמי חובד 1 לרכיבי סיכון
13.26%	13.56%	13.65%		יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
5.43%	5.46%	5.49%		יחס מינוף
104%	93%	109%		יחס כיסוי נדילות
57.8%	58.1%	59.8%		אשראי לציבור, נטו לסך כל המאזן
82.3%	81.2%	82.7%		פקדונות הציבור לסך כל המאזן
142.3%	139.7%	138.4%		פקדונות הציבור לאשראי לציבור, נטו
77.6%	74.8%	73.8%		הוצאות תפעוליות ואחרות לסך ההכנסות
6.5%	7.2%	8.0%		תשואת הרווח הנקי להון המיוחס לבעלי מניות הבנק ⁽²⁾

(1) רווח מימוני, נטו כולל הכנסות רבית, נטו והכנסות מימון שאינן מרבית.

(2) על בסיס שנתי.

הסיכונים העיקריים שהבנק חשוף אליהם

פעילותה של קבוצת הבנק מלווה בחשיפה לסיכונים, כשהעיקריים שבהם הינם: סיכוני האשראי לרבות ריכוזיות (ענפי משק ולווים), סיכוני שוק שהעיקרי בהם הינו סיכון הרבית (סיכון כלל מערכתי), סיכוני נזילות, סיכונים תפעוליים וסיכון ציות והלבנת הון. כל הסיכונים המהותיים מנוהלים על ידי חברי הנהלה ממונים ובאחריותם. בגין סיכוני אשראי, סיכוני שוק וסיכונים תפעוליים, קיימת דרישה רגולטורית להלימות הון במסגרת הוראות נדבך 1 של באזל. במסגרת תהליך ה-ICAAP (ICAAP - Internal Capital Adequacy Assessment Process) הקבוצה מבצעת תהליך מעמיק של זיהוי מוקדי סיכון נוספים ואתגור מוקדי הסיכון המזוהים במסגרת הנדבך הראשון. במידת הצורך מתבצעת הקצאת הון משלימה בגין סיכוני נדבך 1 והקצאת הון נוספת בגין יתר הסיכונים ותתי הסיכונים. הבנק רואה בסיכוני סייבר, בסיכון ניהול טכנולוגיות מידע ובסיכון רגולטורי, סיכונים מובילים ומתפתחים מהותיים ביותר. לפרטים נוספים ראו פרק סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה שפורסם בדוחות הכספיים לשנת 2015.

יעדים ואסטרטגיה

הנהלת הבנק מוכוונת ומונחת על ידי הדירקטוריון וועדותיו באשר לאסטרטגיה ולמדיניות העסקית של הבנק. במסגרת זו, מאושרים על ידי הדירקטוריון המטרות, היעדים הכמותיים והאיכותיים ותחומי הפעילות של הבנק.

על בסיס התכנית האסטרטגית הרב שנתית של הבנק, מגישה ההנהלה לדירקטוריון תכניות עבודה שנתיות ואת תקציבי הבנק, תוך פירוט כמותי ואיכותי של תמהיל ההכנסות, ההוצאות וההשקעות, שהנהלת הבנק קבעה לעצמה כיעדים ארוכי טווח ויעדים פרטניים לשנת העבודה השוטפת.

הדירקטוריון וועדותיו מפקחים ומבקרים את עבודת ההנהלה בכל הקשור ביישום האסטרטגיה והמדיניות העסקית, כפי שאושרו על ידם. הדירקטוריון גם מאשר את מדיניות ניהול הסיכונים הכוללת, לרבות קביעת מגבלות שונות לחשיפות בתחום סיכוני האשראי, השוק והנזילות. היחידות השונות בבנק, במערך הסניפים ובמטה, פועלות במסגרת נהלים וחוזרים כתובים המנחים אותן בפעילותן השוטפת. נהלים אלו מגדירים, בין היתר, את סמכויות היחידות השונות בבנק, ואת דרכי הפעולה בהן עליהן לנקוט. הבנק פועל על פי תכנית אסטרטגית רב שנתית המתוקפת על ידי הדירקטוריון מדי חצי שנה. התכנית מושתתת על התנהלות מידתית בכל תחומי הפעילות, מתוך שאיפה לרווחיות נאותה ויציבה לאורך זמן.

לבנק תכנית אסטרטגית לשנים 2016-2018 אשר אושרה על ידי הדירקטוריון בחודש ספטמבר 2015. יעדי העל של התכנית הם במונחי תשואה על הון מעל רבית חסרת סיכון ויחס יעילות.

במסגרת התכנית, הבנק ימשיך במיקודיו האסטרטגיים: בנקאות פרטית, לקוחות אמידים, עסקים בינוניים-גדולים דרך מתן מענה כולל ומותאם לצרכי הלקוח, לרבות בתחום הדיגיטל והמענה הטכנולוגי; ימשיך את מיקודן של חברות הבת (אוצר החייל ומסד) והחברות שמוזגו (יובנק ופאג'') בנישות הפעילות הייחודיות להן, ובעיקר בקידום תחום הקמעונאות והעסקים הקטנים; ישמור על מובילותו בשוק ההון; יוביל מהלכי התייעלות בהוצאות תוך ייעול מצבת כח אדם, שיפור תהליכים, המשך התייעלות ברשת הסינוף ושימוש גובר בערוצי הבנקאות הישירה; ויחזק תרבות מכוונת ביצועים ומדידה בקבוצה.

הבנק בוחן, כאמור, מדי חצי שנה את התכנית בהתייחס לסביבה המאקרו כלכלית, להתפתחויות התחרותיות במשק, לסביבה הרגולטורית, להתפתחויות הטכנולוגיות ולשינויים התכופים בסביבת הדיגיטל והסייבר וכן לשינויים שחלים בקבוצת הבנק, ומעדכן במידת הצורך את התכניות והמהלכים הנובעים מהתכנית האסטרטגית.

הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי

13	מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים
13	התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר
21	המבנה וההתפתחויות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון
31	מגזרי פעילות פיקוחיים
43	חברות מוחזקות עיקריות

הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי

מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים

ההתפתחויות הכלכליות העיקריות בישראל

התפתחויות ריאליות

האינדיקטורים לפעילות הריאלית שפורסמו מעידים כי המשק הוסיף לצמוח גם ברבעון הראשון של שנת 2016 בקצב המתון שאפיין אותו בשנים האחרונות. על פי האומדן האחרון שפורסם על ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (להלן - "הלמ"ס") במהלך חודש יולי 2016, ברבעון הראשון של שנת 2016 צמח המשק ב-1.7% במונחים שנתיים, לאחר עלייה של 3.5% ברבעון האחרון של שנת 2015 ו-2.3% ברבעון השלישי של שנת 2015. העלייה בתוצר ברבעון הראשון השנה משקפת עלייה בסעיפי ההוצאה לצריכה פרטית ובהשקעות בנכסים קבועים וירידה ביצוא סחורות ושירותים (5.3% בחישוב שנתי) ובהוצאה לצריכה ציבורית. המדד המשולב של בנק ישראל מצביע על האטה מסוימת בקצב הצמיחה, כאשר בחמשת החודשים הראשונים של שנת 2016 עלה המדד בכ-0.25%, לעומת עלייה של כ-0.53% בחמשת החודשים הראשונים של שנת 2015. חטיבת המחקר של בנק ישראל הורידה בחודש יוני 2016 את תחזית צמיחת התוצר לשנת 2016 ל-2.4%, לעומת 2.8% בתחזית הקודמת שניתנה בחודש מרס 2016, בעיקר על רקע הצמיחה הנמוכה ברבעון הראשון של השנה, שהושפעה מהחולשה ביצוא. כמו כן הורדה תחזית הצמיחה לשנת 2017 ל-2.9% לעומת 3.0% בתחזית הקודמת, על רקע הערכות בנק ישראל להמשך החולשה הצפויה בחלק מענפי היצוא.

תקציב המדינה

במחצית הראשונה של שנת 2016 חל קיטון בגירעון הפעילות התקציבית של הממשלה שהסתכם בכ-3.4 מיליארד ש"ח, לעומת גירעון בסך של כ-3.8 מיליארד ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגירעון המתוכנן לשנת 2016 עומד על 35 מיליארד ש"ח, שהם 2.9% מהתמ"ג, כאשר ב-12 החודשים האחרונים (יולי 2015 - יוני 2016) עמד הגירעון בתקציב המדינה על 2.1% מהתמ"ג בלבד. במחצית הראשונה של השנה, הוצאות המשרדים האזרחיים עלו ב-10.5% (בדומה לתכנון בתקציב 2016) והוצאות מערכת הביטחון עלו ב-1.1% (לעומת ירידה בשיעור של כ-3.7% בתקציב 2016), בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד. גביית המסים בחודשים ינואר-יוני 2016 הסתכמה ב-142.3 מיליארד ש"ח, עלייה נומינלית של 5.7%, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד, כאשר העלייה נרשמה הן במסים הישירים והן בעקיפים. במהלך חודש אפריל, חברת הדירוג Fitch העלתה את תחזית דירוג האשראי של מדינת ישראל על החוב במטבע חוץ מיציב לחיובי ואישררה אותו ברמה של A. עידכון התחזית כלפי מעלה נובע מהתחזקות נוספת בחשבונות החיצוניים של ישראל (עודף בחשבון השוטף שהתרחב ועלייה ביתרות המט"ח של בנק ישראל) והשיפור בהפחתת יחס החוב הציבורי לתוצר, תוך שימת דגש לסיכונים הפוליטיים המכבידים על דירוג האשראי.

אינפלציה

סביבת האינפלציה במשק ממשיכה להיות נמוכה באופן יחסי. מדד המחירים לצרכן במחצית הראשונה של שנת 2016 נותר ללא שינוי. נרשמה ירידה בעיקר בסעיפי הירקות והפירות - 4.7% והמזון ללא ירקות ופירות - 1.2%. מנגד, נרשמה עליה בסעיפי החינוך, התרבות והבידור - 1.5% וההלבשה וההנעלה - 1.4%. ב-12 החודשים האחרונים נרשמה אינפלציה שלילית בשיעור של 0.8% והמדד ללא דיור ירד ב-1.7%. חטיבת המחקר של בנק ישראל העריכה בחודש יוני 2016, כי סביבת האינפלציה בשנת 2016 תמשיך להיות אפסית, בעיקר על רקע שוק העבודה הנמצא בסביבת תעסוקה מלאה ואף מתאפיין במגבלות היצע בחלק מהענפים, אך גם מהמשך קיומם של לחצים להגברת התחרות. בשנת 2017 האינפלציה צפויה לעלות בהדרגה עד לרמה שנתיית של 1.2%, עדיין ברף התחתון של יעד האינפלציה. נכון לחודש מאי, ציפיות האינפלציה הנגזרות משוק ההון ל-12 החודשים הקרובים עדיין נמוכות ועומדות על שיעור של 0.4%.

שוק הדיור

על פי אומדן מדד מחירי הדירות של הלמ"ס שפורסם בחודש יולי 2016, נרשמה עלייה מתונה של כ-0.3% במחירי הדירות בחודשים אפריל-מאי 2016, לעומת החודשים מרס - אפריל 2016, כאשר ב-12 החודשים שהסתיימו בחודש מאי 2016 עלו המחירים בשיעור חד של כ-7.8%.

ברבעון הראשון של שנת 2016 הוחל בנייתן של 11,810 דירות חדשות (ירידה של כ-8.1%, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד) ונסתיימה בנייתן של 9,640 דירות (ירידה של כ-15.4%, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד). הרבעון הראשון של 2016 היה הרביעי ברציפות בו נרשמה ירידה במספר הדירות שנסתיימה בנייתן.

בביקוש לדירות, בחודשים ינואר - מאי 2016 נרשמה עלייה בביקוש לדירות חדשות ונמכרו כ-13,800 דירות חדשות, עלייה של כ-4.1%, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד.

בחודש יוני 2016 נטל הציבור משכנתאות בהיקף של 5.6 מיליארד ש"ח, גבוה במקצת מהמוצע החודשי ב-12 החודשים האחרונים שעמד על כ-5.3 מיליארד ש"ח. שיעור המשכנתאות לרכישת דירות להשקעה מוסיף לרדת, ובחודש מאי 2016 עמד על 13.5%, לעומת ממוצע של 15% ב-12 החודשים האחרונים.

שוק העבודה

נתוני האבטלה ממשיכים להיות חיוביים ואף בשיפור. שיעור האבטלה בחודש מאי 2016 (בקרב גילאי 15 ומעלה) ירד ל-4.8%, לעומת 4.9% בחודש אפריל. במקביל, בקרב גילאי העבודה העיקריים (גילאי 25-64) נרשמה ירידה בשיעור הבלתי מועסקים שעמד בחודש מאי על 4.1%, לעומת 4.3% בחודש אפריל 2016.

שער החליפין

במחצית הראשונה של שנת 2016 התחזק שער החליפין של השקל מול הדולר בשיעור של 1.3% ואילו שער החליפין של השקל מול האירו נחלש בשיעור של 0.7%.

במהלך המחצית הראשונה של שנת 2016 רכש בנק ישראל כ-3.4 מיליארד דולר (מזה כ-0.9 מיליארד דולר רכישות שנועדו לקזז את ההשפעה מהפקת גז בישראל על שער החליפין). בחודש נובמבר 2015 הודיע בנק ישראל שבמסגרת התכנית לקיזוז השפעת הפקת הגז בישראל על שער החליפין, ירכוש הבנק 1.8 מיליארד דולר בשנת 2016.

שיעור השינוי		שער החליפין ליום			
מחצית ראשונה 2015	מחצית ראשונה 2016	30.6.15	31.12.15	30.6.16	
(3.1%)	(1.3%)	3.77	3.90	3.85	דולר
(10.7%)	0.7%	4.22	4.25	4.28	אירו

רבית בנק ישראל

בחודש פברואר 2015 החליטה הוועדה המוניתרית של בנק ישראל על הפחתת שיעור הרבית לחודש מרס, לרמה של 0.1%. ההחלטה היתה על רקע התגברות קצב הייסוף בשקל והשפעותיו האפשריות על הפעילות במשק והאינפלציה ונועדה, בין היתר, להחזיר את האינפלציה אל תוך יעד יציבות המחירים. מאז הרבית נותרה יציבה, זאת על רקע האינפלציה הנמוכה. הוועדה העריכה כי המדיניות המוניתרית תיוותר מרחיבה למשך זמן רב. חטיבת המחקר של בנק ישראל העריכה בחודש יוני 2016 כי רבית בנק ישראל צפויה להיוותר ברמתה הנוכחית בכל שנת 2016 ולעלות בהדרגה רק מהרבעון השלישי של שנת 2017.

הסביבה הגלובלית

מגמת ההתמתנות בפעילות הכלכלית העולמית נמשכת, במיוחד בשווקים המתעוררים. תחזית הצמיחה הגלובלית החזויה של קרן המטבע הבינלאומית לשנת 2016, עודכנה בחודש אפריל 2016 כלפי מטה מ-3.4% ל-3.2%. הירידה בתחזית הצמיחה העולמית נובעת בעיקר בשל חולשה בכלכלה העולמית, ירידה בהיקפי הסחר ומחירי הנפט הנמוכים. גם לשנת 2017 הופחתה התחזית מ-3.6% ל-3.5%. בחודש יוני נערך בבריטניה משאל עם, בו הוחלט ברוב דחוק של 52% בעד פרישתה של בריטניה מהאיחוד האירופי (להלן - "ה-Brexit"). תוצאות משאל העם התקבלו בהפתעה בשווקים הפיננסיים והובילו לתנודתיות גבוהה. עוצמת ההשפעה של ה-Brexit תלויה במידה רבה בהסכם הסחר החדש בין בריטניה לאיחוד האירופי ובמשך הזמן שיחלוף עד לגיבושו. על פי הערכת קרן המטבע צפוי כי ה-Brexit יוביל לירידה בצמיחה העולמית. על פי הערכות, עיקר ההשפעה על ישראל צפויה לבוא לידי ביטוי בהתגברות חוסר הוודאות בשווקים הפיננסיים, התחזקות השקל מול הליש"ט וסל המטבעות, וירידה אפשרית בהיקפי סחר החוץ של ישראל מול בריטניה.

בארה"ב הודיע הפד בחודש דצמבר 2015 על העלאת הרבית ב-0.25%, לראשונה לאחר שבע שנים בהן היתה סביבת רבית אפסית. בחודש יוני 2016 נותרה הרבית על שיעור זה, בעיקר על רקע חשש מפני השלכות ה-Brexit על כלכלת ארה"ב ומירידה בקצב ייצור המשרות החדשות. במקביל, עודכן כלפי מעלה האומדן לצמיחה בארה"ב ברבעון הראשון, וברבעון השני צפויה צמיחה של 2.4%. האינדיקטורים לפעילות במגזר התעשייתי היו לאחרונה חיוביים, ונתוני הצריכה הפרטית ממשיכים להיות איתנים, אם כי אמון הצרכנים נחלש לאחר ה-Brexit.

באירופה נרשמה צמיחה מתונה של 0.5% בלבד במגזר התעשייה, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד, תוך ירידה בגרמניה ובאיטליה, וכן נרשמה צמיחה נמוכה של המכירות הקמעונאיות. על פי הפרסומים, מדדי מנהלי הרכש אינם מעידים על פגיעה משמעותית כתוצאה מה-Brexit. האינפלציה בגוש האירו עלתה מעט ושבחה לתחום החיובי.

ביפן ממשיכים נתוני הפעילות להצביע על חולשה ולפי הערכות ולפי ינקטו צעדי הרחבה נוספים, על רקע ניצחון מפלגת השלטון בבחירות. בסין הצביעו נתוני הצמיחה הרשמיים על צמיחה גבוהה יחסית ברבעון השני, שנשענה על השקעה ממשלתית בהיקף נרחב.

שוקי ההון

בשוק ההון המקומי, במחצית הראשונה של שנת 2016 ירדו מדדי המניות העיקריים. מדד ת"א 100 ירד בכ-7.9% ומדד ת"א 25 ירד בכ-8.6%. מדד האג"ח הממשלתי הכולל עלה בשיעור של 2.7%.

מחזורי המסחר של המניות הכלולות במדד ת"א 25 נותרו יציבים במחצית הראשונה של שנת 2016, ואילו מחזורי המסחר של המניות הכלולות במדד ת"א 100 עלו בשיעור של כ-1.9%, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד, במקביל לירידה במחזורי המסחר של אגרות החוב בשיעור של כ-16.1%.

מחזורי מסחר יומיים ממוצעים		שיעור השינוי		
במיליוני ש"ח		ב-%		
מחצית ראשונה 2015	מחצית ראשונה 2016	מחצית ראשונה 2015	מחצית ראשונה 2016	
697	700	12.6%	(8.6%)	מדד ת"א 25
876	893	10.0%	(7.9%)	מדד ת"א 100
4,732	3,968	0.6%	2.7%	מדד אג"ח כללי

בסך גיוסי ההון (מניות ואג"ח), במהלך המחצית הראשונה של שנת 2016 חלה עלייה של כ-7%, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נרשם הן במניות והמירים והן באג"ח הממשלתי. מנגד, באג"ח הקונצרני נרשמה ירידה בהיקפי הגיוסים.

היקף גיוסי ההון			
במיליוני ש"ח			
	מחצית ראשונה	מחצית ראשונה	
שיעור השינוי	2015	2016	
13.1%	3,552	4,019	מניות והמירים
23.2%	20,624	25,416	אג"ח ממשלתי
(4.3%)	32,782	31,367	אג"ח קונצרני (כולל מוסדי)
6.7%	56,958	60,802	סך הכל

מדד ה-S&P-500 עלה בכ-2.7% במהלך המחצית הראשונה של שנת 2016. באירופה, ירד מדד הירוסטוקס-600 בכ-9.8% ומדד המדינות המתפתחות (מדד ה-EM-MSCI) עלה בכ-5.0%.

התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות, וברווח כולל אחר

רווח ורווחיות

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק הסתכם במחצית הראשונה של השנה ב-281 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-243 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 15.6%.

הרווח הנקי הבסיסי למניה בת 0.05 ש"ח הסתכם במחצית הראשונה של השנה ב-2.81 ש"ח, בהשוואה ל-2.42 ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

תשואת הרווח הנקי להון המיוחס לבעלי מניות הבנק עמדה בתקופה ינואר-יוני 2016 על שיעור של 8.0%, בהשוואה ל-7.2% בתקופה המקבילה אשתקד ול-6.5% בכל שנת 2015.

התפתחות ההכנסות וההוצאות

רווחי המימון הנובעים מכלל הנכסים וההתחייבויות של הבנק כוללים את הכנסות הרבית, נטו, בצירוף הכנסות המימון שאינן מרבית. הכנסות המימון שאינן מרבית כוללות את הכנסות המימון בגין מכשירים נגזרים המהווים חלק אינטגרלי מניהול החשיפות של הבנק. ההכנסות ממכשירים נגזרים כוללות, בין היתר, את השפעות ערך הזמן על השווי ההוגן של נגזרים, המהווים חלק בלתי נפרד מניהול סיכוני הרבית בבנק ואת השפעת שיעור עליית המדד הידוע על נגזרים, המהווה חלק בלתי נפרד מניהול החשיפה למדד המחירים לצרכן.

להלן הרכב הרווח המימוני, נטו

		2015				2016		
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	רבעון שני	במיליוני ש"ח		
382	730	621	527	547	670	הכנסות רבית		
(62)	217	124	28	21	136	הוצאות (הכנסות) רבית		
444	513	497	499	526	534	הכנסות רבית, נטו		
75	28	14	32	34	33	הכנסות מימון שאינן מרבית		
519	541	511	531	560	567	סך הרווח המימוני, נטו		

מחצית ראשונה			
2015	2016		
במיליוני ש"ח			
1,112	1,217	הכנסות רבית	
155	157	הוצאות רבית	
957	1,060	הכנסות רבית, נטו	
103	67	הכנסות מימון שאינן מרבית	
1,060	1,127	סך הרווח המימוני, נטו	

להלן ניתוח של סך הרווח המימוני, נטו

2015			2016		
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	רבעון שני
במיליוני ש"ח					
470	499	500	507	540	536
(17)	18	9	10	(2)	3
54	-	23	7	13	21
-	-	(37)	-	-	-
12	24	16	7	9	7
519	541	511	531	560	567

רווח מפעילות שוטפת
התאמות לשווי הוגן של מכשירים נגזרים
הכנסות מממוש ומהתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב
רווחים מהשקעות במניות:
הוצאה בגין פסק דין מתביעה משפטית
אחר
רווח מימוני, נטו

מחצית ראשונה	
2015	2016
במיליוני ש"ח	
969	1,076
1	1
54	34
36	16
1,060	1,127

רווח מפעילות מימון שוטפת
התאמות לשווי הוגן של מכשירים נגזרים
הכנסות מממוש ומהתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב
רווחים מהשקעות במניות
רווח מימוני, נטו

הגידול ברווח מפעילות שוטפת בהשוואה למחצית הראשונה של שנת 2015 מוסבר בחלקו מגידול ביתרות המאזניות הממוצעות ובחלקו מרבית בגין שנים קודמות.

להלן נתונים עיקריים בדבר שיעורי הכנסות והוצאות רבית:

לששת החודשים שנסתיימו ביום 30 ביוני	
2015	2016
באחוזים	
2.13	2.19
0.43	0.43
1.70	1.76
1.83	1.90

שיעור ההכנסה על נכסים נושאי רבית
שיעור ההוצאה על התחייבויות נושאות רבית
פער הרבית הכולל
יחס בין ההכנסות מרבית נטו לבין יתרת הנכסים נושאי הרבית

לפירוט דוח שיעורי הכנסות והוצאות רבית של הבנק והחברות מאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות רבית, ראה נספח 1 לפרק ממשל תאגידי.

ההוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו ב-25 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-26 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מסך האשראי לציבור עמד על שיעור של 0.07%, בדומה לתקופה המקבילה אשתקד ו-0.02% בשנת 2015 כולה.

להלן פרטים לגבי הוצאה בגין הפסדי אשראי בגין חובות ובגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים:

לששת החודשים שנתיים ביום 30 ביוני		
2015	2016	
במיליוני ש"ח		
5	6	הוצאה בגין אשראי מסחרי
3	7	הוצאה בגין אשראי לדיור
18	12	הוצאה בגין אשראי פרטי אחר
26	25	סך הכל הוצאה בגין הפסדי אשראי

למידע נוסף בדבר ההוצאות בגין הפסדי אשראי ראה פרק המבנה וההתפתחויות של הנכסים, ההתייבויות, ההון והלימות ההון ופרק סקירת הסיכונים להלן.

העמלות וההכנסות האחרות הסתכמו ב-710 מיליון ש"ח, בדומה לתקופה המקבילה אשתקד. להלן פירוט של העמלות וההכנסות האחרות:

שינוי	לששת החודשים שנתיים ביום		
	30.6.15	30.6.16	
ב-%	במיליוני ש"ח		
			עמלות:
(6.8)	132	123	ניהול חשבון
4.1	49	51	כרטיסי אשראי
(9.6)	239	216	פעילות בניירות ערך
(14.3)	42	36	עמלות הפצת מוצרים פיננסיים
(9.3)	54	49	ניהול, תפעול ונאמנות לגופים מוסדיים
(17.6)	17	14	טיפול באשראי
-	71	71	הפרשי המרה
7.1	28	30	פעילות סחר חוץ
-	38	38	עמלות מעסקי מימון
(9.7)	31	28	עמלות אחרות
(6.4)	701	656	סך כל העמלות
	9	54	הכנסות אחרות
-	710	710	סך הכל עמלות והכנסות אחרות

העמלות הסתכמו ב-656 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-701 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. כ-34 מיליון ש"ח מהירידה מוסבר מקיטון בפעילות שוק ההון הנובע מירידה בהיקפי הפעילות בשוקי ההון.

ההכנסות האחרות הסתכמו ב-54 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-9 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול שנבע בעיקר מחלק הבנק בתמורת עסקת רכישת מניות Visa Europe על ידי Visa Inc מתוקף היותו Principal Member ב-Visa Europe (ראה באור 17 לדוחות הכספיים), וכן מרווח ממימוש בנינים.

ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו ב-1,356 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,324 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 2.4%. בניטרול השפעות חד פעמיות המפורטות להלן, חל קיטון בהוצאות התפעוליות והאחרות בסך של 65 מיליון ש"ח (4.7%).

משכורות והוצאות נלוות הסתכמו ב-839 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-786 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 6.7%, המוסבר, בעיקר, מירידה חד פעמית בהוצאות השכר בסך של 72 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד הנובע מיישום ההסכם הקיבוצי המיוחד ומהפרשה חד פעמית בסך של 25 מיליון ש"ח לסגירה הדרגתית של פעילות במסגרת מהלכי התייעלות. בנטרול השפעות אלו חלה ירידה בסך של 44 מיליון ש"ח הנובעת, בין היתר, מצמצום מצבת העובדים בקבוצה, ומקיטון שנובע מהמרת זכויות עובדים למענקי יובל כאמור בבאור 16 לדוחות הכספיים.

הוצאות אחזקה ופחת בנינים וציוד הסתכמו ב-205 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-213 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של 3.8%. הירידה נובעת בעיקר מצעדי התייעלות לרבות סגירה ואיחוד סניפים.

הפחתות של נכסים בלתי מוחשיים הסתכמו ב-62 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-68 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הפחתת עודף עלות הרכישה המיוחס לקשרי לקוחות הכלולה בסעיף זה הסתכמה ב-22 מיליון ש"ח, בדומה לתקופה המקבילה אשתקד. הפחתת עודף עלות הרכישה אינה הוצאה מוכרת לצרכי מס הכנסה ולפיכך, מקטינה את הרווח לתקופה במלוא סכום ההפחתה.

ההפרשה למסים על הרווח הסתכמה ב-212 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-178 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. שיעור המס האפקטיבי הגיע ל-46.5%, בהשוואה לשיעור מס סטטוטורי בשיעור של 35.9%. להלן הגורמים שהשפיעו על שיעור המס האפקטיבי:

- ביום 4 בינואר אישרה מליאת הכנסת את החוק לתיקון פקודת מס הכנסה (תיקון מס' 216), התשע"ו-2016, אשר קבע, בין היתר, הורדת שיעור מס חברות החל משנת 2016 ואילך בשיעור של 1.5% כך שיעמוד על 25%. לאור שינוי החקיקה האמור, שיעור המס הסטטוטורי משנת 2016 עומד על 35.89%. השפעת השינוי הינה גידול חד פעמי בסך של 16 מיליון ש"ח בהוצאות המסים על ההכנסה.
- הוצאה חד פעמית בגין רישום התחייבות מסים נדחים בסך של 21 מיליון ש"ח בגין הפרשים זמניים שנוצרו מרווחי שנים קודמות.
- הוצאות לא מוכרות, שמהוות ברובן הפחתות נכסים בלתי מוחשיים.

חלק הבנק ברווח של חברה כלולה לאחר השפעת המס הסתכם ב-59 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-18 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. עיקר הגידול מוסבר מחלקה של החברה הכלולה בתמורת עסקת מכירת ויזה אירופה (ראה באור 17 לדוחות הכספיים).

סך הרווח הכולל המיוחס לבעלי מניות הבנק הסתכם ב-260 מיליון ש"ח, סכום זה הושפע מהרווח הנקי לתקופה המיוחס לבעלי מניות הבנק בסך של 281 מיליון ש"ח, מרווח כולל אחר בגין הצגת ניירות ערך זמינות למכירה לפי שווי שוק בסך של 21 מיליון ש"ח ומהפסד כולל אחר בגין הטבות לעובדים בסך של 42 מיליון ש"ח שנבע בעיקר מירידת רבית ההיוון על ההתחייבויות האקטואריות.

המבנה וההתפתחויות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון

סך נכסי קבוצת הבנק ליום 30 ביוני 2016 הסתכם ב-127,307 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-121,424 מיליון ש"ח ביום 30 ביוני 2015 ול-125,476 מיליון ש"ח בסוף שנת 2015, גידול בשיעור של 4.8%-1.5% בהתאמה.

א. להלן ההתפתחות בסעיפי המאזן העיקריים:

שינוי	31.12.15	30.6.16	
ב-%		במיליון ש"ח	
4.9	72,555	76,097	אשראי לציבור, נטו
(9.3)	16,439	14,917	ניירות ערך
(0.3)	30,727	30,635	מזומנים ופקדונות בבנקים
(2.4)	1,229	1,200	בנינים וציוד
2.0	103,262	105,316	פקדונות הציבור
(22.9)	1,565	1,207	פקדונות מבנקים
(2.9)	5,862	5,693	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
3.8	7,073	7,339	הון המיוחס לבעלי מניות הבנק

ב. להלן ההתפתחות בסעיפים חוץ-מאזניים עיקריים:

שינוי	31.12.15	30.6.16	
ב-%		במיליון ש"ח	
			מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים למעט נגזרים:
39.2	130	181	אשראי תעודות
7.1	7,473	8,004	ערבויות והתחייבויות אחרות
3.7	32,967	34,184	מסגרות לפעולה במכשירים נגזרים שלא נוצלו
(5.5)	11,560	10,921	מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה שלא נוצלו
(4.1)	6,619	6,350	מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו ומסגרות להשאלת ניירות ערך
28.6	5,108	6,569	התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שעדיין לא ניתן והתחייבויות להוצאת ערבויות
3.7	63,857	66,209	סך הכל

מכשירים פיננסיים נגזרים:

31 בדצמבר 2015			30 ביוני 2016			
ערך נקוב	שווי הוגן שלילי	שווי הוגן חיובי	ערך נקוב	שווי הוגן שלילי	שווי הוגן חיובי	
במיליון ש"ח						
19,274	339	261	21,207	461	302	חוזי רבית
79,514	469	513	74,186	499	560	חוזי מטבע
104,863	859	859	73,308	596	596	חוזים בגין מניית
329	2	3	2,349	22	22	חוזי סחורות ואחרים
203,980	1,669	1,636	171,050	1,578	1,480	סך הכל

האשראי לציבור, נטו ליום 30 ביוני 2016 הסתכם ב-76,097 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-72,555 מיליון ש"ח בסוף שנת 2015, גידול בשיעור של 4.9%.

להלן נתונים על היקפי האשראי לציבור לפי מגזרי ההצמדה השונים:

חלק המגזר מסך האשראי לציבור ליום		יתרה ליום			
31.12.15	30.6.16	השינוי	31.12.15	30.6.16	
%	%	%	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	
77.1	77.3	5.2	2,926	55,908	58,834
14.7	14.4	2.5	264	10,700	10,964
7.3	7.7	9.9	526	5,316	5,842
0.9	0.6	(27.6)	(174)	631	457
100.0	100.0	4.9	3,542	72,555	76,097

אשראי לציבור, ברטו, לפני הפרשה להפסדי אשראי לפי מגזרי פעילות:

השינוי	יתרה ליום		
	31.12.15	30.6.16	
%-ב	במיליוני ש"ח		
8.8	16,591	18,059	מגזר עסקים גדולים
2.3	4,294	4,391	מגזר עסקים בינוניים
3.7	14,280	14,802	מגזר עסקים קטנים וזעירים
4.3	37,331	38,941	מגזר משקי בית
(8.1)	99	91	מגזר בנקאות פרטית
(14.4)	784	671	גופים מוסדיים
4.9	73,379	76,955	סך הכל
			מזה אשראי צרכני ללא הלוואות לדיוור וכרטיסי אשראי:
3.3	14,816	15,304	מגזר משקי בית
(11.1)	72	64	מגזר הבנקאות הפרטית
3.2	14,888	15,368	סך הכל
			הלוואות לדיוור בישראל:
5.3	20,032	21,092	מגזר משקי בית
5.3	20,032	21,092	סך הכל

סיכון האשראי הכולל לציבור מורכב מסיכון אשראי מאזני, הכולל את האשראי לציבור, השקעות באגרות חוב של הציבור ונכסים הנובעים ממכשירים נגזרים שנרכשו על ידי הציבור, ומסיכון אשראי חוץ מאזני, הכולל עסקאות במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים, מסגרות אשראי בלתי מנוצלות והתחייבויות למתן אשראי.

סיכון האשראי הכולל לציבור, הסתכם ביום 30 ביוני 2016 ב-112,623 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-108,451 מיליון ש"ח בסוף שנת 2015.

להלן מידע לגבי התפלגות סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק:

שינוי	ליום 31 בדצמבר 2015			ליום 30 ביוני 2016		ענף משק
	חלק הענף מסך	סיכון האשראי הכולל לציבור	סיכון האשראי הכולל לציבור	חלק הענף מסך	סיכון האשראי הכולל לציבור	
	%	במיליוני ש"ח	%	במיליוני ש"ח		
(3.8)	13.6	14,710	12.6	14,158	שירותים פיננסיים (כולל חברות אחזקה)	
8.4	13.1	14,263	13.7	15,460	בינוי ונדל"ן	
4.2	10.1	10,938	10.1	11,398	תעשייה	
5.6	8.0	8,693	8.2	9,178	מסחר	
4.8	2.2	2,414	2.3	2,529	מידע ותקשורת	
4.2	45.2	48,993	45.3	51,069	לקוחות פרטיים, לרבות הלוואות לדיור	
4.6	7.8	8,440	7.8	8,831	אחרים	
3.8	100.0	108,451	100.0	112,623	סך הכל	

להלן החלוקה הענפית של ששת הלוויים הגדולים בקבוצה (לפי גודל חבות ברוטו לפני ניכוי בטחונות המותרים לניכוי לצורך מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים):

ליום 30 ביוני 2016				ענף משק	לווה מספר
סיכון אשראי כולל לאחר ניכויים מותרים	סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי מאזני*		
750	1,360	364	996	שירותים פיננסיים	1.
55	804	7	797	שירותים פיננסיים	2.
187	543	20	523	אספקת חשמל ומים	3.
497	497	17	480	מסחר	4.
9	442	-	442	תעשייה	5.
-	423	-	423	שירותים פיננסיים	6.

ליום 31 בדצמבר 2015				ענף משק	לווה מספר
סיכון אשראי כולל לאחר ניכויים מותרים	סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי מאזני*		
681	1,554	316	1,238	שירותים פיננסיים	1.
106	1,002	3	999	שירותים פיננסיים	2.
199	553	19	534	אספקת חשמל ומים	3.
273	543	307	236	שירותים פיננסיים	4.
455	455	5	450	מסחר	5.
-	449	-	449	תעשייה	6.

* כולל אשראי לציבור לאחר מחיקות חשבוניות נטו, השקעה באגרות חוב ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים.

ההשקעה בניירות ערך הסתכמה ב-14,917 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-16,439 מיליון ש"ח בסוף שנת 2015, קיטון בשיעור של 9.3%.

להלן הרכב התיק:

חלק מסך ניירות הערך		יתרה ליום		
31.12.15	30.6.16	31.12.15	30.6.16	
%		במיליוני ש"ח		
70.8	74.9	11,637	11,179	אגרות חוב ממשלתיות
14.4	12.7	2,368	1,899	אגרות חוב של בנקים (1)
9.0	5.8	1,490	858	קונצרני ומגובי נכסים
4.2	5.2	683	779	קונצרני ומגובי נכסים בערבות ממשלות
1.6	1.4	261	202	מניות (2)
100.0	100.0	16,439	14,917	סך הכל

(1) היתרה כוללת גם אגרות חוב שהונפקו על ידי חברות הנפקה של בנקים.

כולל אגרות חוב של בנקים זרים במט"ח בבעלות ובערבות ממשלות זרות בסך של 602 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2015 - 98 מיליון ש"ח).

(2) ההשקעה במניות כוללת, בין היתר, השקעה בקרנות השקעה פרטיות בסך של 115 מיליון ש"ח, שטרי הון צמיתים בסך של 8 מיליון ש"ח, השקעה במניות במט"ח בסך של 62 מיליון ש"ח וכן השקעה במניות הנסחרות בבורסה בתל-אביב בסך של 11 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2015 - השקעה בקרנות השקעה פרטיות בסך של 115 מיליון ש"ח, שטרי הון צמיתים בסך של 19 מיליון ש"ח, השקעה במניות במט"ח בסך של 57 מיליון ש"ח וכן השקעה במניות הנסחרות בבורסה בתל-אביב בסך של 64 מיליון ש"ח).

להלן התפלגות תיק ניירות הערך לפי מגזרי ההצמדה השונים:

חלק המגזר מסך ניירות הערך		יתרה ליום		
31.12.15	30.6.16	31.12.15	30.6.16	
%		במיליוני ש"ח		
42.0	43.5	(6.2)	(428)	מטבע ישראלי
10.1	10.8	(2.2)	(37)	- לא צמוד
46.3	44.3	(13.1)	(998)	- צמוד למדד
1.6	1.4	(22.6)	(59)	מטבע חוץ (כולל צמוד למטבע חוץ)
100.0	100.0	(9.3)	(1,522)	פריטים לא כספיים
				סך הכל

להלן פירוט המקורות לציטוטי המחירים המשמשים את הבנק לשם קביעת השווי ההוגן של ניירות הערך ליום 30 ביוני 2016:

סך הכל	מחיר מצד נגדי לעסקה**	מחיר אינדיקטיבי*	מחיר מצוטט בשוק פעיל	
				במיליוני ש"ח
202	133	8	61	מניות וקרנות השקעה פרטיות
6,834	-	-	6,834	אגרות חוב ממשלתיות במטבע ישראלי
1,271	-	330	941	אגרות חוב קונצרניות במטבע ישראלי
6,162	-	6,159	3	אגרות חוב במט"ח וצמודות מט"ח שאינן מגובות נכסים
433	-	433	-	אגרות חוב מגובות משכנתא (MBS)
15	15	-	-	אחרים (מובנים ומובנים מבוססי אשראי)
14,917	148	6,930	7,839	סך הכל
100.0	0.9	46.5	52.6	% מהתיק

* מחיר אינדיקטיבי - אינדיקציה הנקבעת על ידי הבנק ואשר מבוססת בעיקר על ציטוטי מחיר המתקבלים מגוף, או גופים חיצוניים, אשר התמחותם בכך, והיתרה מבוססת על מודלים פנימיים שנקבעו על ידי הבנק.

** מחיר מצד נגדי לעסקה - ציטוט מחיר המתקבל מהגורם מולו בוצעה העסקה. לגבי קרנות השקעה פרטיות, בחינת הצורך בביצוע הפרשה לירידת ערך מתבססת על הדוחות הכספיים שלהן.

להלן פירוט נוסף לאגרות חוב במט"ח וצמודות מט"ח שאינן מגובות בנכסים לפי מדינות/יבשות:

יתרה ליום		
31.12.15	30.6.16	
במיליוני ש"ח		
1,617	2,469	ישראל (כולל ממשלת ישראל - 30.6.16 - 2,274 מיליון ש"ח; 31.12.15 - 1,377 מיליון ש"ח)
3,672	2,010	ארצות הברית
150	195	צרפת
247	280	בריטניה
343	543	אירופה - אחרים * (30.6.16 - 6 מדינות; 31.12.15 - 5 מדינות)
275	108	אוסטרליה
14	53	קנדה
158	143	גרמניה
288	106	הולנד
322	255	המזרח הרחוק, וניו זילנד* ואחרים (30.6.16 - 5 מדינות; 31.12.15 - 6 מדינות)
7,086	6,162	סך הכל

יצוין כי בכל אחת מהמדינות (למעט ממשלת ישראל וממשלת ארה"ב), אין מנפיק שיתרת אגרות החוב שלו עולה על 3% מההון המיוחס לבעלי מניות הבנק. * במדינות אלו אין מדינה שיתרת אגרות החוב שלה עולה על 3% מסך ההון המיוחס לבעלי מניות הבנק לאותו מועד. לפרטים בדבר חשיפה כוללת למדינות זרות בכללן ספרד ואירלנד, ראה פרק ניהול סיכונים אשראי להלן.

להלן פירוט נוסף לאגרות חוב קונצרניות במטבע ישראלי, לפי ענפי משק:

יתרה ליום		
31.12.15	30.6.16	
במיליוני ש"ח		
77	68	שירותים פיננסיים
527	326	בנקים
119	54	תעשייה
*520	*522	חשמל ומים
198	148	בניה ונדל"ן
41	40	תקשורת ושירותי מחשב
41	29	מסחר
11	8	שירותים ציבוריים
21	76	תחבורה
1,555	1,271	סך הכל

* כולל סך של 356 מיליון ש"ח בערבות ממשלת ישראל (31.12.15 - 354 מיליון ש"ח).

להלן הרכב תיק אגרות החוב במט"ח וצמוד מט"ח שאינן מגובות בנכסים:

- אגרות חוב במט"ח וצמוד מט"ח שאינן מגובות בנכסים - מסתכמות ב-6,162 מיליון ש"ח (1,602 מיליון דולר) (כולל חברות זרות בסך של 1,615 מיליון ש"ח, אגרות חוב של חברות ישראליות במט"ח, שרובן, נסחרות בחו"ל בסך של 202 מיליון ש"ח, אגרות חוב מדינת ישראל במט"ח בסך של 2,274 מיליון ש"ח ואגרות חוב ממשלתיות זרות בסך של 2,071 מיליון ש"ח). כל אגרות החוב הזרות הכלולות בתיק מדורגות בדירוג השקעה (Investment Grade) - מזה כ-92% בקבוצת דירוג A ומעלה, כאשר כ-16% מהחשיפה הינה למוסדות בנקאיים ופיננסיים מובילים במדינות OECD. תיק השקעה זה מפוזר כך שהחשיפה למנפיק יחיד שאיננו ממשלה אינה עולה על 3% מהיקף תיק אגרות החוב במט"ח. משך החיים הממוצע בתיק אגרות החוב הזרות במט"ח עומד על כ-2.5 שנים. יתרת ההפסדים ברוטו שטרם מומשה (הכלולה בהון במסגרת התאמות לשווי הוגן בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה) ליום הדיווח בגין תיק זה עמדה על כ-10 מיליון ש"ח (כ-3 מיליון דולר), בהשוואה ל-20 מיליון ש"ח (כ-5 מיליון דולר) ליום 31 בדצמבר 2015.

- **אגרות חוב מגובות במשכנתאות (Mortgage Backed Securities - MBS)** - מסתכמות ב-433 מיליון ש"ח (113 מיליון דולר). אגרות החוב הונפקו על ידי סוכנויות פדרליות בארה"ב. מתוכן אגרות חוב בסך של 423 מיליון ש"ח (כ-110 מיליון דולר) הונפקו על ידי חברה בבעלות מלאה של ממשלת ארה"ב (Ginnie Mae) והיתרה בסך של 10 מיליון ש"ח (כ-3 מיליון דולר) הונפקה על ידי סוכנויות פדרליות בארה"ב Freddie Mac-I Fannie Mae.

להלן ניתוח רגישות ליום 30 ביוני 2016 של השפעת שינויים בשערי הרבית על קצב הפרעונות המוקדמים והשווי ההוגן של תיק אגרות החוב מגובות המשכנתא (כולל גידור כלכלי של עסקאות החלפת רבית):

	שינוי בקצב הפרעונות המוקדמים	שינוי בשווי ההוגן
	בנקודות אחוז	במיליוני דולר
עלייה של 100 נקודות בסיס	(14.8)	(0.06)
ירידה של 100 נקודות בסיס	15.6	(1.19)

סיכון הרבית הגלום בתיק מנוהל באופן שוטף על ידי גידור כלכלי.

- **קרנות השקעה פרטיות** - ההשקעה בקרנות השקעה פרטיות הסתכמה ב-115 מיליון ש"ח (29 מיליון דולר). יתרת ההתחייבות להשקעה בקרנות השקעה פרטיות הסתכמה ב-65 מיליון ש"ח ביום 30 ביוני 2016.

יתרת הרווחים, נטו (לפני השפעת המס) הכלולים ברווח כולל אחר מצטבר, בגין הפער בין השווי ההוגן של ניירות ערך בתיק הזמין למכירה לבין עלותם המופחתת, ליום 30 ביוני 2016 הסתכמה ב-3 מיליון ש"ח.

מזומנים ופקדונות בבנקים ליום 30 ביוני 2016 הסתכמו ב-30,635 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-30,727 מיליון ש"ח בסוף שנת 2015, קיטון בשיעור של 0.3%.

פקדונות הציבור ליום 30 ביוני 2016 הסתכמו ב-105,316 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-103,262 מיליון ש"ח בסוף שנת 2015, גידול בשיעור של 2.0%.

להלן התפלגות פקדונות הציבור לפי מגזרי ההצמדה השונים:

חלק המגזר מסך פקדונות הציבור ליום		השינוי		יתרה ליום		
31.12.15	30.6.16	31.12.15	30.6.16	31.12.15	30.6.16	
%	%	%	במיליוני ש"ח	%	במיליוני ש"ח	
68.2	69.9	4.6	3,246	70,392	73,638	מטבע ישראלי
6.9	6.5	(3.4)	(244)	7,095	6,851	- לא צמוד
24.3	23.1	(3.1)	(777)	25,135	24,358	- צמוד למדד
0.6	0.5	(26.7)	(171)	640	469	מטבע חוץ (כולל צמוד למטבע חוץ)
100.0	100.0	2.0	2,054	103,262	105,316	פריטים לא כספיים
						סך הכל

פקדונות הציבור לפי מגזרי פעילות:

השינוי	יתרה ליום		
	31.12.15	30.6.16	
%-ב	במיליוני ש"ח		
5.7	10,693	11,307	מגזר עסקים גדולים
(0.2)	5,342	5,330	מגזר עסקים בינוניים
1.1	14,710	14,866	מגזר עסקים קטנים וזעירים
5.1	41,782	43,910	מגזר משקי בית
6.8	8,287	8,849	מגזר בנקאות פרטית
(6.2)	22,448	21,054	גופים מוסדיים
2.0	103,262	105,316	סך הכל

תיקי ניירות הערך של לקוחות קבוצת הבנק

סך תיק ניירות הערך של לקוחות קבוצת הבנק ליום 30 ביוני 2016 עמד על 239 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-246 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2015.

אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים ליום 30 ביוני 2016 הסתכמו ב-5,693 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-5,862 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2015. קיטון בשיעור של 2.9%.

ביום 26 ביוני 2016, הנפיקה הבינלאומי הראשון הנפקות בע"מ (להלן - "הבינלאומי הנפקות"), חברה בת בבעלות מלאה של הבנק, בהנפקה ציבורית, כתבי התחייבות נדחים, בעלי מנגנון לספיגת הפסדים בתמורה לסך של 580 מיליון ש"ח. תמורת ההנפקה בגין כתבי ההתחייבות הנדחים הופקדה בבנק. הבנק התחייב לקיים את תנאיהם של כתבי ההתחייבות הנדחים שהונפקו (לפרטים נוספים - ראה באור 8.ו'. לדוחות הכספיים).

הון והלימות ההון

ההון המיוחס לבעלי מניות הבנק הסתכם ביום 30 ביוני 2016 ב-7,339 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-7,073 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2015, גידול בשיעור של 3.8%.
לפרטים בדבר התפתחות הרווח הכולל האחר, ראה פרק התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר.

הלימות ההון

יחסי הון מינימאליים

ביום 30 במאי 2013 פרסם בנק ישראל תיקון להוראות ניהול בנקאי תקין 2015-201, 208, 211 ו-299 בנושא "מדידה והלימות ההון", אשר מאמצות את הוראות באזל 3. מועד יישומן לראשונה נקבע ליום 1 בינואר 2014, כאשר היישום יהיה באופן מדורג בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בהוראות ניהול בנקאי תקין מספר 299 בנושא "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי - הוראות מעבר". לפי הוראות אלו יעדי ההון המזעריים יהיו כדלקמן:

1. יחס הון עצמי רובד 1 לנכסי סיכון משוקללים לא יפחת מ-9%, וזאת עד ליום 1 בינואר 2015. תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד שווה או עולה על 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית, יידרש לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מינימלי בשיעור של 10%, וזאת עד ליום 1 בינואר 2017. הוראה נוספת זו אינה חלה על הבנק.
2. יחס הון כולל לנכסי סיכון משוקללים לא יפחת מ-12.5%, וזאת עד ליום 1 בינואר 2015. תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד שווה או עולה על 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית, יידרש לעמוד ביחס הון כולל מינימלי בשיעור של 13.5%, וזאת עד ליום 1 בינואר 2017. הוראה נוספת זו אינה חלה על הבנק.

ביום 28 בספטמבר 2014 פרסם המפקח על הבנקים הוראה נוספת. בהתאם להוראה זו ולהוראות המעבר לשנת 2014, החל מיום 1 בינואר 2015 מתווספת ליחסי ההון המזעריים דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדירור למועד הדיווח, כך שיחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים ליום 30 ביוני 2016 לא יפחת מ-9.17% ויחס ההון הכולל המזערי הנדרש לא יפחת מ-12.67%. דרישה זו מיושמת בהדרגה, על פני שמונה רבעונים, עד ליום 1 בינואר 2017.

במסגרת תהליך ה-ICAAP נקבעו על ידי הדירקטוריון יעדי ההון המינימאליים בהתייחס להון עצמי רובד 1 ולהון הכולל במצב עסקים רגיל ובמצב קיצון. יעדי ההון נקבעו, בין היתר, לאור האמור לעיל ולאור ממצאי ה-ICAAP לנתוני ה-30 ביוני 2015. יעדי ההון המינימאליים הינם כדלקמן:

- במצב עסקים רגיל - יחס הון עצמי רובד 1 לא יפחת מ-9.30% ויחס ההון הכולל נקבע הדרגתית והוא לא יפחת מ-12.70% עד ליום 30 ביוני 2016 ולא יפחת מ-12.73% עד ליום 31 בדצמבר 2016.
- במצב קיצון - יחס הון עצמי רובד 1 לא יפחת מ-6.50% ויחס ההון הכולל לא יפחת מ-9.00%.

בהתאם להוראות המעבר, ההתאמות הפיקוחיות והניכויים מההון וכן זכויות המיעוט שאינן כשירות להיכלל בהון הפיקוחי ינוכו מההון בהדרגה בשיעור של 20% בכל שנה, החל מיום 1 בינואר 2014 ועד ליום 1 בינואר 2018. מכשירי ההון שאינם כשירים עוד כהון פיקוחי יוכרו עד לתקרה של 80% ביום 1 בינואר 2014 ובכל שנה עוקבת תופחת תקרה זו ב-10% נוספים עד ליום 1 בינואר 2022. נכון ליום 1 בינואר 2016 שיעור הניכויים מההון הרגולטורי עומד על 60% ותקרת המכשירים הכשירים כהון פיקוחי עומדת על 60%.

התייעלות תפעולית

ביום 12 בינואר 2016 הופץ מכתב בנק ישראל בנושא התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל. לפי המכתב, דירקטוריון תאגיד בנקאי יתווה תכנית רב שנתית להתייעלות. תאגיד בנקאי שיעמוד בתנאי המכתב יקבל הקלה לפיה יוכל לפרוס את השפעת התכנית לתקופה של חמש שנים בקו ישר. הבנק נערך לבניית תכנית התייעלות כנדרש.

יישום ההוראות

כאמור לעיל, לפי הוראות בנק ישראל, הבנק החל ליישם את ההוראות באזל 3 החל מיום 1 בינואר 2014. במסגרת הנדבך הראשון, הבנק מיישם את הגישה הסטנדרטית לפי הוראות בנק ישראל לסיכונים אשראי, שוק ותפעולי. במסגרת הנדבך השני, הבנק נדרש לקיים תהליך פנימי להערכת נאותות ההון (תהליך ה-ICAAP). תהליך זה נועד להבטיח קיום רמה הולמת של אמצעים הוניים שתתמוך בכלל הסיכונים הגלומים בפעילות הבנק. מסמך ה-ICAAP לנתוני 30 ביוני 2015 הוגש כנדרש לבנק ישראל. תשתית תהליך הגאותות ההונית שאושרה בבנק משמשת בסיס לתהליך הפנימי המבוצע בכל אחת מחברות הבנות הבנקאיות בהתאמות הנדרשות ועל בסיס פרופיל הסיכון הספציפי של כל חברה בת. חברות הבת ביצעו את תהליך ה-ICAAP לנתוני ה-31 בדצמבר 2015.

יתרה ליום		
31.12.15	30.6.16	
		1. הון לצורך חישוב יחס ההון לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים
7,349	7,580	הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים
2,580	2,798	הון רובד 2
9,929	10,378	סך כל ההון הכולל
		2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון
67,766	69,017	סיכון אשראי
995	874	סיכון שוק
6,141	6,149	סיכון תפעולי
74,902	76,040	סך כל היתרות המשוקללות של נכסי סיכון
		3. יחס ההון לרכיבי סיכון
9.81%	9.97%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
13.26%	13.65%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
9.10%	9.17%	יחד הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים
12.60%	12.67%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

יחס הון עצמי רובד 1 ליום 30 ביוני 2016 עמד על 9.97%, בהשוואה ל-9.81% ליום 31 בדצמבר 2015. יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון ליום 30 ביוני 2016 עמד על 13.65%, בהשוואה ל-13.26% ליום 31 בדצמבר 2015. ההון הכולל ליום 30 ביוני 2016 הסתכם ב-10,378 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-9,929 מיליון ש"ח ב-31 בדצמבר 2015. הגידול בהון הכולל נבע בעיקר מהנפקת כתבי התחייבות נדחים בעלי מנגנון לספיגת הפסדים באמצעות מחיקת קרן בסך של 580 מיליון ש"ח ומהרווח לתקופה בסך של 281 מיליון ש"ח. גידול זה קוּזז בחלקו בירידה בסך של 349 מיליון ש"ח במכשירים שהונפקו בעבר על ידי הבנק, הכשירים להכללה בהון הפיקוחי. נכסי הסיכון ליום 30 ביוני 2016 הסתכמו ב-76,040 מיליון ש"ח בהשוואה ל-74,902 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2015. יחס הון כולל ויחס הון עצמי רובד 1 של חברות בת משמעותיות בהתאם להוראות בדבר "מסגרת עבודה למדידה והלימות הון" (באזל):

2015 בדצמבר 31	2016 ביוני 30 באחוזים	
		חברות בת משמעותיות
		בנק אוצר החייל בע"מ
9.83	10.90	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
13.25	14.08	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
		בנק מסד בע"מ
13.76	13.62	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
15.01	14.83	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון

יחס מינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים - ביום 28 באפריל 2015 פרסם המפקח על הבנקים את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בנושא יחס המינוף. יחס המינוף מבוטא באחוזים, ומוגדר כיחס בין מדידת ההון למדידת החשיפה. ההון לצורך מדידת יחס המינוף הוא הון עצמי רובד 1 כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202, תוך התחשבות בהסדרי המעבר שנקבעו. בהתאם להוראה, תאגיד בנקאי יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5% על בסיס מאוחד. תאגיד בנקאי ששך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה 20% או יותר מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית, יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-6%. בהתאם לאמור לעיל, יחס המינוף המזערי שיידרש מהבנק הוא 5%, תאגיד בנקאי נדרש לעמוד ביחס מינוף המזערי החל מיום 1 בינואר 2018. יחס המינוף ליום 30 ביוני 2016 עומד על 5.49%.

מדיניות חלוקת דיבידנד

ביום 9 ביוני 2015, החליט דירקטוריון הבנק לעדכן את מדיניות חלוקת הדיבידנד של הבנק. בהתאם למדיניות חלוקת הדיבידנד העדכנית, הבנק יחלק כדיבידנד בכל שנה עד 50% מהרווח הנקי השנתי של הבנק הראוי לחלוקה, בכפוף לכך שיחסי ההון לרכיבי סיכון של הבנק לא יפחתו מהיעדים שנקבעו ושייקבעו על ידי דירקטוריון הבנק מעת לעת, בכפוף להוראות הדין ונוהל בנקאי תקין, וככל שלא יתרחשו שינויים לרעה ברווחי הבנק ו/או במצבו העסקי ו/או הכספי ו/או במצב המשק הכללי ו/או בסביבה הרגולטורית.

אין באמור בהחלטה זו כדי לגרוע מסמכות הדירקטוריון לבחון מעת לעת את המדיניות, ולהחליט בכל עת, בהתחשב בשיקולים עסקיים ובהוראות הדין החלות על הבנק, על שינוי המדיניות או שינוי שיעור הדיבידנד שיחולק בגין תקופה מסוימת או להחליט שלא לחלק דיבידנד כלל.

מובהר בזאת כי כל חלוקה של דיבידנד תהיה טעונה אישור נפרד של הדירקטוריון, וכפופה לכל המגבלות החלות על הבנק בעניין חלוקת דיבידנד, ותפורסם בהתאם להוראות הדין.

יצוין כי חלוקת דיבידנד על ידי הבנק כפופה, בנוסף להוראות חוק החברות, למגבלות נוספות כמפורט בבאור ז'33' לדוחות הכספיים לשנת 2015.

מגזרי פעילות פיקוחיים

א. כללי

בהתאם לחוזר הפיקוח על הבנקים מיום 3 בנובמבר 2014, החל מהדוח הכספי לשנת 2015, הדיווח על מגזרי פעילות פיקוחיים מתבצע בהתאם למתכונת ולסיווגים שנקבעו בהוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים.

מגזרי הפעילות הפיקוחיים, הוגדרו על ידי בנק ישראל בתיקון להוראה בהתבסס על מאפייני לקוחותיהם, כגון אופי פעילותם (בהתייחס ללקוחות הפרטיים), או מחזורם העסקי (בהתייחס ללקוחות העסקיים).

ב. להלן הגדרות ומאפייני מגזרי הפעילות הפיקוחיים

- **מגזר בנקאות פרטית** - אנשים פרטיים שהיקף תיק נכסיהם הפיננסיים עולה על 3 מיליון ש"ח.
  - **משקי בית** - אנשים פרטיים, שהיקף תיק נכסיהם הפיננסיים נמוך מ-3 מיליון ש"ח.
  - **עסק זעיר** - עסק שמחזור פעילותו השנתי קטן מ-10 מיליון ש"ח.
  - **עסק קטן** - עסק שמחזור פעילותו השנתי גדול או שווה ל-10 מיליון ש"ח וקטן מ-50 מיליון ש"ח.
  - **עסק בינוני** - עסק שמחזור פעילותו השנתי גדול או שווה ל-50 מיליון ש"ח וקטן מ-250 מיליון ש"ח.
  - **עסק גדול** - עסק שמחזור פעילותו השנתי גדול או שווה ל-250 מיליון ש"ח.
- כאשר מחזור ההכנסות של לקוח עסקי אינו מייצג את היקף הפעילות שלו, פעילות הלקוח העסקי סווגה לפי האמור להלן: כאשר סך החבות של הלקוח העסקי שווה או גדולה מ-100 מיליון ש"ח סווג הלקוח למגזר עסקים גדולים.
- בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בקובץ שאלות ותשובות של בנק ישראל, נקבע כי לקוח עסקי, אשר החבות שלו לבנק עד סך של 300 אלפי ש"ח (לרבות מסגרת אשראי וכו'), ולבנק אין מידע על מחזור הפעילות שלו, יסווג למגזר הפעילות הפיקוחי הרלוונטי לפי סך הנכסים במאזן של העסק, ובמידה וגם מידע זה אינו זמין, הבנק רשאי לסווג את הלקוח לפי סך הנכסים הפיננסיים של הלקוח בבנק (לרבות פקדונות כספיים, תיקי ניירות-ערך ונכסים כספיים אחרים), כאשר במקום סך הנכסים במאזן הסיווג יעשה לפי סך הנכסים הפיננסיים לאחר הכפלתם במקדם של 10.
- **מגזר ניהול פיננסי** - יכלול את הפעילויות הבאות: פעילות למסחר - השקעה בניירות ערך למסחר, פעילות עשיית שוק בניירות ערך ובמכשירים נגזרים, פעילות במכשירים נגזרים שאינם מיועדים לגידור ואינם חלק מניהול הנכסים וההתייבויות של התאגיד הבנקאי, עסקות רכש חוזר ושאליה של ניירות ערך למסחר, מכירה בחסר של ניירות ערך, שירותי חיתום של ניירות ערך; פעילות ניהול נכסים והתייבויות - לרבות השקעה באגרות חוב זמינות למכירה ובאגרות חוב המוחזקות לפדיון, שלא שויכו למגזרי פעילות אחרים (כאשר ללווה אין חבות לבנק מלבד ניירות ערך), מכשירים נגזרים מגזרים ומכשירים נגזרים שהם חלק מניהול נכסים והתייבויות, פקדונות בבנקים ומבנקים בארץ ובעולם, פקדונות בממשלות ושל ממשלות; פעילות השקעה ריאלית - השקעה במניות זמינות למכירה והשקעות בחברות כלולות של עסקים; אחר - שירותי ניהול, תפעול, נאמנות ומשמורת לבנקים, שירותי ייעוץ, פעילויות מכירה וניהול תיקי אשראי, פעילויות פיתוח מוצרים פיננסיים.
  - **מגזר אחר** - לרבות פעילויות שהופסקו, רווחים מיעודות ותוצאות אחרות הקשורות לזכויות עובדים שלא שויכו למגזרי הפעילות האחרים, פעילויות שלא שויכו למגזרים האחרים, והתאמות בין סך כל הפריטים המיוחסים למגזרים לבין סך הכל הפריטים בדוח הכספי המאוחד.
  - **נכסים בניהול** - לרבות נכסי קופות גמל, קרנות נאמנות, קרנות השתלמות, ניירות ערך של לקוחות, הלוואות בניהול הבנק ונכסים הנובעים מפעילות לפי מידת גבייה.

להלן תמצית התפתחות תוצאות הפעילות לפי מגזרים:

א. סך ההכנסות *

חלק המגזר מסך ההכנסות		לשלושת החודשים שנתיימו ביום			
30.6.15	30.6.16	השינוי	30.6.15	30.6.16	
ב-%		ב-%	במיליוני ש"ח		
10.8	11.4	11.5	96	107	מגזר עסקים גדולים
5.0	4.8	2.3	44	45	מגזר עסקים בינוניים
24.0	23.0	1.4	213	216	מגזר עסקים קטנים וזעירים
39.0	38.1	3.2	346	357	מגזר משקי בית
2.4	2.9	22.7	22	27	מגזר בנקאות פרטית
6.2	5.5	(5.5)	55	52	גופים מוסדיים
12.6	14.3	19.6	112	134	מגזר ניהול פיננסי
100.0	100.0	5.6	888	938	סך הכל

חלק המגזר מסך ההכנסות		לששת החודשים שנתיימו ביום			
30.6.15	30.6.16	השינוי	30.6.15	30.6.16	
ב-%		ב-%	במיליוני ש"ח		
11.3	11.3	3.5	200	207	מגזר עסקים גדולים
5.0	4.8	(1.1)	90	89	מגזר עסקים בינוניים
24.5	23.3	(1.2)	433	428	מגזר עסקים קטנים וזעירים
39.3	41.3	9.2	695	759	מגזר משקי בית
2.9	2.9	3.8	52	54	מגזר בנקאות פרטית
6.5	5.8	(7.8)	115	106	גופים מוסדיים
10.5	10.6	4.9	185	194	מגזר ניהול פיננסי
100.0	100.0	3.8	1,770	1,837	סך הכל

ב. רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק

לשלושת החודשים שנתיימו ביום		
30.6.15	30.6.16	
במיליוני ש"ח		
22	6	מגזר עסקים גדולים
10	5	מגזר עסקים בינוניים
34	21	מגזר עסקים קטנים וזעירים
(15)	(3)	מגזר משקי בית
-	-	מגזר בנקאות פרטית
11	(3)	גופים מוסדיים
56	108	מגזר ניהול פיננסי
118	134	סך הכל

לששת החודשים שנסתיימו ביום		
30.6.15	30.6.16	
במיליוני ש"ח		
42	50	מגזר עסקים גדולים
27	16	מגזר עסקים בינוניים
78	60	מגזר עסקים קטנים וזעירים
(21)	1	מגזר משקי בית
4	4	מגזר בנקאות פרטית
26	8	גופים מוסדיים
87	142	מגזר ניהול פיננסי
243	281	סך הכל

* כולל הכנסות רבית נטו והכנסות שאינן מרבית.

ג. יתרות מאזניות ממוצעות*

% מסך כל הנכסים		סך כל הנכסים			
30.6.15	30.6.16	לששת החודשים שנסתיימו ביום			
%-ב	%-ב	השינוי	30.6.15	30.6.16	
במיליוני ש"ח					
12.9	14.1	15.8	15,384	17,811	מגזר עסקים גדולים
3.5	3.4	0.7	4,218	4,249	מגזר עסקים בינוניים
12.5	11.5	(1.6)	14,904	14,660	מגזר עסקים קטנים וזעירים
29.0	29.9	9.1	34,679	37,835	מגזר משקי בית
0.1	0.1	(20.4)	113	90	מגזר בנקאות פרטית
0.7	0.5	(21.5)	861	676	גופים מוסדיים
41.3	40.5	3.8	49,345	51,213	מגזר ניהול פיננסי
100.0	100.0	5.9	119,504	126,534	סך הכל

% מסך כל ההתחייבויות		סך כל ההתחייבויות			
30.6.15	30.6.16	לששת החודשים שנסתיימו ביום			
%-ב	%-ב	השינוי	30.6.15	30.6.16	
במיליוני ש"ח					
7.6	8.2	13.6	8,622	9,793	מגזר עסקים גדולים
3.9	4.2	15.6	4,355	5,034	מגזר עסקים בינוניים
13.0	12.9	4.8	14,581	15,276	מגזר עסקים קטנים וזעירים
35.4	36.9	10.3	39,736	43,846	מגזר משקי בית
6.2	7.1	21.2	6,924	8,392	מגזר בנקאות פרטית
21.0	19.1	(3.3)	23,518	22,736	גופים מוסדיים
12.9	11.6	(5.1)	14,446	13,710	מגזר ניהול פיננסי
100.0	100.0	5.9	112,182	118,787	סך הכל

* היתרה הממוצעת של הנכסים וההתחייבויות בכל אחד ממגזרי הלקוחות משקפת את היתרה הממוצעת של האשראי לציבור ופקדונות הציבור בהתאמה.

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים

לשלושת החודשים שנתיימו ביום 30 ביוני 2016								
פעילות ישראל								
מגזר	מגזר	גופים	עסקים	עסקים	עסקים	בנקאות	משקי	
ניהול	ניהול	מוסדיים	גדולים	בינוניים	קטנים	פרטית	בית	
פיננסי	פיננסי				וזעירים			
סך הכל	סך הכל							
פעילות	פעילות							
ישראל	ישראל							
במיליוני ש"ח								
668	56	5	88	35	154	(1)	331	הכנסות (הוצאות) רבית מחיצוניים
136	65	9	5	4	10	8	35	הוצאות רבית מחיצוניים
								הכנסות רבית, נטו
532	(9)	(4)	83	31	144	(9)	296	- מחיצוניים
-	75	13	(11)	-	(10)	13	(80)	- בינמגזרי
532	66	9	72	31	134	4	216	סך הכנסות רבית, נטו
397	68	43	35	14	82	14	141	הכנסות שאינן מרבית
929	134	52	107	45	216	18	357	סך הכנסות
92	-	1	37	12	25	1	16	הוצאות בגין הפסדי אשראי
648	14	55	58	23	145	14	339	הוצאות תפעוליות ואחרות
189	120	(4)	12	10	46	3	2	רווח (הפסד) לפני מסים
94	59	(1)	6	5	23	2	-	הפרשה למסים (חסכון במס) על הרווח (הפסד)
95	61	(3)	6	5	23	1	2	רווח (הפסד) לאחר מסים
49	49	-	-	-	-	-	-	חלק הבנק ברווח של חברה כלולה לאחר השפעת המס
144	110	(3)	6	5	23	1	2	רווח (הפסד) נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(9)	(2)	-	-	-	(2)	-	(5)	רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
135	108	(3)	6	5	21	1	(3)	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
125,582	49,337	669	18,464	3,953	14,778	48	38,333	יתרה ממוצעת של נכסים
483	483	-	-	-	-	-	-	מזה: השקעה בחברה כלולה
76,245	-	669	18,464	3,953	14,778	48	38,333	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
76,555	-	671	18,059	4,037	14,802	45	38,941	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
743	-	-	294	110	221	-	118	יתרת חובות פגומים
237	-	-	-	1	27	-	209	יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
117,310	13,405	21,890	9,957	5,120	15,111	7,606	44,221	יתרה ממוצעת של התחייבויות
103,905	-	21,890	9,957	5,120	15,111	7,606	44,221	מזה: יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור
104,577	-	21,054	11,307	5,330	14,866	8,110	43,910	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
74,943	7,870	1,241	18,301	5,243	15,531	220	26,537	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
75,372	7,688	1,138	18,640	5,129	15,613	180	26,984	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח
239,155	-	153,283	23,000	3,776	10,363	13,502	35,231	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול
433	-	3	74	30	131	-	195	פיצול הכנסות רבית נטו
51	-	6	3	3	7	4	28	- מרווח מפעילות מתן אשראי
48	66	-	(5)	(2)	(4)	-	(7)	- מרווח מפעילות קבלת פקדונות
532	66	9	72	31	134	4	216	- אחר
								סך הכל הכנסות רבית, נטו

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשלושת החודשים שנתיים ביום 30 ביוני 2016 פעילות חו"ל			
סך הכל	סך הכל פעילות חו"ל	פעילות עסקית	אנשים פרטיים
במיליוני ש"ח			
670	2	-	2
136	-	-	-
534	2	-	2
-	-	-	-
534	2	-	2
404	7	-	7
938	9	-	9
92	-	-	-
658	10	-	10
188	(1)	-	(1)
94	-	-	-
94	(1)	-	(1)
49	-	-	-
143	(1)	-	(1)
(9)	-	-	-
134	(1)	-	(1)
125,964	382	337	45
483	-	-	-
76,627	382	337	45
76,955	400	354	46
743	-	-	-
237	-	-	-
118,136	826	-	826
104,731	826	-	826
105,316	739	-	739
75,621	678	599	79
76,040	668	591	77
239,155	-	-	-
433	-	-	-
53	2	-	2
48	-	-	-
534	2	-	2

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשלושת החודשים שנתיימו ביום 30 ביוני 2015								
פעילות ישראל								
מגזר	מגזר	גופים	עסקים	עסקים	עסקים	בנקאות	משקי	
ניהול	ניהול	מוסדיים	גדולים	בינוניים	קטנים	פרטית	בית	
פועלות	פועלות				וזעירים			
ישראל	ישראל							
במיליוני ש"ח								
727	71	5	83	39	176	(1)	354	הכנסות רבית מחיצוניים
217	139	12	5	4	12	5	40	הוצאות רבית מחיצוניים
								הכנסות רבית, נטו
510	(68)	(7)	78	35	164	(6)	314	- מחיצוניים
-	156	16	(12)	(5)	(31)	8	(132)	- בינמגזרי
510	88	9	66	30	133	2	182	סך הכנסות רבית, נטו
370	24	46	30	14	80	12	164	הכנסות שאינן מרבית
880	112	55	96	44	213	14	346	סך הכנסות
14	-	-	-	1	(3)	-	16	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
666	33	35	56	23	153	13	353	הוצאות תפעוליות ואחרות
200	79	20	40	20	63	1	(23)	רווח (הפסד) לפני מסים
84	32	9	18	9	26	-	(10)	הפרשה למסים (חסכון במס) על הרווח (הפסד)
116	47	11	22	11	37	1	(13)	רווח (הפסד) לאחר מסים
10	10	-	-	-	-	-	-	חלק הבנק ברווח של חברה כלולה לאחר השפעת המס
126	57	11	22	11	37	1	(13)	רווח (הפסד) נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(7)	(1)	-	-	(1)	(3)	-	(2)	רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
119	56	11	22	10	34	1	(15)	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
120,451	50,413	1,024	14,995	3,893	15,060	43	35,023	יתרה ממוצעת של נכסים
433	433	-	-	-	-	-	-	מזה: השקעה בחברה כלולה
70,038	-	1,024	14,995	3,893	15,060	43	35,023	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
71,034	-	1,059	15,024	4,058	14,926	53	35,914	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
791	-	-	277	116	266	-	132	יתרת חובות פגומים
239	-	-	-	-	4	-	235	יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
112,343	14,053	24,608	8,531	4,355	14,714	5,886	40,196	יתרה ממוצעת של התחייבויות
98,290	-	24,608	8,531	4,355	14,714	5,886	40,196	מזה: יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור
97,554	-	23,163	9,470	5,077	14,096	7,319	38,429	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
74,319	8,665	1,314	17,508	5,091	15,410	204	26,127	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
73,632	8,327	1,038	16,710	5,003	15,998	168	26,388	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח
269,012	-	174,790	23,231	3,971	12,048	12,437	42,535	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול
								פיצול הכנסות רבית נטו
402	-	5	69	30	131	-	167	- מרווח מפעילות מתן אשראי
42	-	6	3	2	6	2	23	- מרווח מפעילות קבלת פקדונות
66	88	(2)	(6)	(2)	(4)	-	(8)	- אחר
510	88	9	66	30	133	2	182	סך הכל הכנסות רבית, נטו

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשלושת החודשים שנתיים ביום 30 ביוני 2015 פעילות חו"ל				
סך הכל	סך פעילות חו"ל	פעילות עסקית	אנשים פרטיים	
במיליוני ש"ח				
730	3	-	3	הכנסות רבית מחיצוניים
217	-	-	-	הוצאות רבית מחיצוניים
513	3	-	3	הכנסות רבית, נטו
-	-	-	-	- מחיצוניים
513	3	-	3	- בינמגזרי
375	5	-	5	סך הכנסות רבית, נטו
888	8	-	8	הכנסות שאינן מרבית
14	-	-	-	סך הכנסות
675	9	-	9	הוצאות בגין הפסדי אשראי
199	(1)	-	(1)	הוצאות תפעוליות ואחרות
84	-	-	-	רווח (הפסד) לפני מסים
115	(1)	-	(1)	הפרשה למסים על הרווח
10	-	-	-	רווח (הפסד) לאחר מסים
125	(1)	-	(1)	חלק הבנק ברווח של חברה כלולה לאחר השפעת המס
(7)	-	-	-	רווח (הפסד) נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
118	(1)	-	(1)	רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
120,836	385	329	56	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
433	-	-	-	יתרה ממוצעת של נכסים
70,423	385	329	56	מזה: השקעה בחברה כלולה
71,423	389	321	68	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
791	-	-	-	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
239	-	-	-	יתרת חובות פגומים
113,441	1,098	-	1,098	יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
99,388	1,098	-	1,098	יתרה ממוצעת של התחייבויות
98,634	1,080	-	1,080	מזה: יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור
74,953	634	541	93	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
74,278	646	533	113	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
269,012	-	-	-	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח
402	-	-	-	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול
45	3	-	3	פיצול הכנסות רבית נטו
66	-	-	-	- מרווח מפעילות מתן אשראי
513	3	-	3	- מרווח מפעילות קבלת פקדונות
				- אחר
				סך הכל הכנסות רבית, נטו

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לששת החודשים שנסתיימו ביום 30 ביוני 2016							
פעילות ישראל							
משקי בית	בנקאות פרטית	עסקים קטנים וזעירים	עסקים בינוניים	עסקים גדולים	גופים מוסדיים	מגזר ניהול פיננסי	סך הכל פעילות ישראל
במיליוני ש"ח							
הכנסות רבית מחיצוניים	586	-	296	67	168	86	1,212
הוצאות רבית מחיצוניים	41	10	13	5	6	70	157
הכנסות רבית, נטו	545	(10)	283	62	162	16	1,055
- מחיצוניים	(73)	20	(18)	(1)	(21)	72	-
- בינמגזרי	472	10	265	61	141	88	1,055
סך הכנסות רבית, נטו	287	27	163	28	66	106	765
הכנסות שאינן מרבית	759	37	428	89	207	194	1,820
סך הכנסות	21	-	4	9	(9)	-	25
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	718	28	303	49	120	90	1,338
הוצאות תפעוליות ואחרות	20	9	121	31	96	16	457
רווח לפני מסים	6	4	57	14	45	8	212
הפרשה למסים על הרווח	14	5	64	17	51	8	245
רווח לאחר מסים	-	-	-	-	-	-	59
חלק הבנק ברווח של חברה כלולה לאחר השפעת המס	14	5	64	17	51	8	304
רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	(13)	-	(4)	(1)	(1)	(3)	(22)
רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	1	5	60	16	50	8	282
רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק	37,835	47	14,660	3,919	17,811	676	126,161
יתרה ממוצעת של נכסים	-	-	-	-	-	-	458
מזה: השקעה בחברה כלולה	37,835	47	14,660	3,919	17,811	676	74,948
יתרה ממוצעת של אשראי לציבור	38,941	45	14,802	4,037	18,059	671	76,555
יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח	118	-	221	110	294	-	743
יתרת חובות פגומים	209	-	27	1	-	-	237
יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום	43,846	7,564	15,276	5,034	9,793	22,736	117,959
יתרה ממוצעת של התחייבויות	43,846	7,564	15,276	5,034	9,793	22,736	104,249
מזה: יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור	43,910	8,110	14,866	5,330	11,307	21,054	104,577
יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח	26,649	180	15,547	5,071	17,827	1,101	74,505
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון	26,984	180	15,613	5,129	18,640	1,138	75,372
יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח	35,413	13,364	10,418	3,784	23,190	153,410	239,579
יתרה ממוצעת של נכסים בניהול	430	-	259	59	145	7	900
פיצול הכנסות רבית נטו	55	10	15	5	6	12	103
- מרווח מפעילות מתן אשראי	(13)	-	(9)	(3)	(10)	(1)	52
- מרווח מפעילות קבלת פקדונות	472	10	265	61	141	18	1,055
- אחר							
סך הכל הכנסות רבית, נטו							

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לששת החודשים שנתיים ביום 30 ביוני 2016				
פעילות חו"ל				
סך הכל	סך פעילות חו"ל	פעילות עסקית	אנשים פרטיים	
במיליוני ש"ח				
1,217	5	-	5	הכנסות רבית מחיצוניים
157	-	-	-	הוצאות רבית מחיצוניים
1,060	5	-	5	הכנסות רבית, נטו
-	-	-	-	- מחיצוניים
1,060	5	-	5	- בינמגזרי
777	12	-	12	סך הכנסות רבית, נטו
1,837	17	-	17	הכנסות שאינן מרבית
25	-	-	-	סך הכנסות
1,356	18	-	18	הוצאות בגין הפסדי אשראי
456	(1)	-	(1)	הוצאות תפעוליות ואחרות
212	-	-	-	רווח (הפסד) לפני מסים
244	(1)	-	(1)	הפרשה למסים על הרווח
59	-	-	-	רווח (הפסד) לאחר מסים
303	(1)	-	(1)	חלק הבנק ברווח של חברה כלולה לאחר השפעת המס
(22)	-	-	-	רווח (הפסד) נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
281	(1)	-	(1)	רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
126,534	373	330	43	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
458	-	-	-	יתרה ממוצעת של נכסים
75,321	373	330	43	מזה: השקעה בחברה כלולה
76,955	400	354	46	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
743	-	-	-	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
237	-	-	-	יתרת חובות פגומים
118,787	828	-	828	יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
105,077	828	-	828	יתרה ממוצעת של התחייבויות
105,316	739	-	739	מזה: יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור
75,173	668	591	77	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
76,040	668	591	77	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
239,579	-	-	-	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח
900	-	-	-	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול
108	5	-	5	פיצול הכנסות רבית נטו
52	-	-	-	- מרווח מפעילות מתן אשראי
1,060	5	-	5	- מרווח מפעילות קבלת פקדונות
				- אחר
				סך הכל הכנסות רבית, נטו

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לששת החודשים שנתיימו ביום 30 ביוני 2015							
פעילות ישראל							
סך הכל פעילות ישראל	מגזר ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	משקי בית
במיליוני ש"ח							
1,106	90	10	161	69	309	-	467
154	70	15	6	4	13	6	40
952	20	(5)	155	65	296	(6)	427
-	73	25	(17)	(5)	(33)	12	(55)
952	93	20	138	60	263	6	372
798	92	95	62	30	170	26	323
1,750	185	115	200	90	433	32	695
26	-	1	16	(6)	(10)	-	25
1,304	58	67	108	45	298	26	702
420	127	47	76	51	145	6	(32)
178	52	21	33	22	62	2	(14)
242	75	26	43	29	83	4	(18)
18	18	-	-	-	-	-	-
260	93	26	43	29	83	4	(18)
(17)	(6)	-	(1)	(2)	(5)	-	(3)
243	87	26	42	27	78	4	(21)
119,114	49,345	861	15,384	3,896	14,904	45	34,679
433	433	-	-	-	-	-	-
69,769	-	861	15,384	3,896	14,904	45	34,679
71,034	-	1,059	15,024	4,058	14,926	53	35,914
791	-	-	277	116	266	-	132
239	-	-	-	-	4	-	235
111,047	14,446	23,518	8,622	4,355	14,581	5,789	39,736
96,601	-	23,518	8,622	4,355	14,581	5,789	39,736
97,554	-	23,163	9,470	5,077	14,096	7,319	38,429
73,601	8,228	1,311	17,355	5,080	15,943	167	25,517
73,632	8,327	1,038	16,710	5,003	15,998	168	26,388
258,814	-	165,462	22,390	3,962	11,927	12,504	42,569
802	-	9	143	59	258	-	333
94	-	13	6	4	13	6	52
56	93	(2)	(11)	(3)	(8)	-	(13)
952	93	20	138	60	263	6	372

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשנת החודשים שנתיים ביום 30 ביוני 2015				
פעילות חו"ל				
סך הכל	סך הכל פעילות חו"ל	פעילות עסקית	אנשים פרטיים	
במיליוני ש"ח				
1,112	6	-	6	הכנסות רבית מחיצוניים
155	1	-	1	הוצאות רבית מחיצוניים
957	5	-	5	הכנסות רבית, נטו
-	-	-	-	מחיצוניים
957	5	-	5	בינמגזרי
813	15	-	15	סך הכנסות רבית, נטו
1,770	20	-	20	הכנסות שאינן מרבית
26	-	-	-	סך הכנסות
1,324	20	-	20	הוצאות בגין הפסדי אשראי
420	-	-	-	הוצאות תפעוליות ואחרות
178	-	-	-	רווח לפני מסים
242	-	-	-	הפרשה למסים על הרווח
18	-	-	-	רווח לאחר מסים
260	-	-	-	חלק הבנק ברווח של חברה כלולה לאחר השפעת המס
(17)	-	-	-	רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
243	-	-	-	רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
119,504	390	322	68	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
433	-	-	-	יתרה ממוצעת של נכסים
70,159	390	322	68	מזה: השקעה בחברה כלולה
71,423	389	321	68	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
791	-	-	-	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
239	-	-	-	יתרת חובות פגומים
112,182	1,135	-	1,135	יתרת חובות בפיקוד מעל 90 יום
97,736	1,135	-	1,135	יתרה ממוצעת של התחייבויות
98,634	1,080	-	1,080	מזה: יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור
74,247	646	533	113	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
74,278	646	533	113	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
258,814	-	-	-	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח
802	-	-	-	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול
99	5	-	5	פיצול הכנסות רבית נטו
56	-	-	-	מרווח מפעילות מתן אשראי
957	5	-	5	מרווח מפעילות קבלת פקדונות
				אחר
				סך הכל הכנסות רבית, נטו

אנשים פרטיים - משקי בית ובנקאות פרטית - פעילות בישראל

שינויים עיקריים בתוצאות הפעילות במחצית הראשונה של שנת 2016 בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק במגזר האנשים הפרטיים, הכולל את מגזר משקי הבית והבנקאות הפרטית הסתכם ב-6 מיליון ש"ח, בהשוואה להפסד בסך של 17 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול ברווח נבע בעיקר עקב עלייה בהכנסות. עלייה זו קוזזה בחלקה בגידול בהוצאות התפעוליות שנבע מקיטון בהוצאות השכר בתקופה המקבילה אשתקד, בעיקר, כתוצאה מיישום ההסכם הקיבוצי המיוחד.

סך כל הכנסות הרבית, נטו הסתכמו ב-482 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-378 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. העלייה מוסברת בחלקה מגידול ביתרות האשראי ובחלקה מרבית בגין שנים קודמות.

ההכנסות שאינן מרבית הסתכמו ב-314 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-349 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. עיקר הירידה מוסבר מהקיטון בפעילות שוק ההון הנובע מירידה בהיקפי הפעילות.

ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו ב-746 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-728 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול הנובע מעלייה בהוצאות השכר כמוסבר לעיל.

האשראי לציבור ליום 30 ביוני 2016 הסתכם ב-38,986 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-35,967 מיליון ש"ח ביום 30 ביוני 2015.

פקדונות הציבור ליום 30 ביוני 2016 הסתכמו ב-52,020 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-45,748 מיליון ש"ח ביום 30 ביוני 2015.

עסקים קטנים וזעירים, בינוניים וגדולים - פעילות בישראל

שינויים עיקריים בתוצאות הפעילות במחצית הראשונה של שנת 2016 בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזרי העסקים הקטנים והזעירים, הבינוניים והגדולים הסתכם ב-126 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-147 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון ברווח מוסבר בעיקר מגידול בהוצאות התפעוליות שנבע מקיטון בהוצאות השכר בתקופה המקבילה אשתקד כתוצאה מיישום ההסכם הקיבוצי המיוחד.

סך כל הכנסות הרבית, נטו הסתכמו ב-467 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-461 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

ההכנסות שאינן מרבית הסתכמו ב-257 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-262 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו ב-472 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-451 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נובע בעיקר מיישום ההסכם הקיבוצי המיוחד אשתקד.

האשראי לציבור ליום 30 ביוני 2016 הסתכם ב-36,898 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-34,008 מיליון ש"ח ביום 30 ביוני 2015.

פקדונות הציבור ליום 30 ביוני 2016 הסתכמו ב-31,503 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-28,643 מיליון ש"ח ביום 30 ביוני 2015.

מגזר ניהול פיננסי

שינויים עיקריים בתוצאות הפעילות במחצית הראשונה של שנת 2016 בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד

סך כל ההכנסות המשויכות למגזר זה הסתכמו ב-194 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-185 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח הנקי במגזר הניהול הפיננסי הסתכם ב-142 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-87 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול ברווח מוסבר בעיקר מגידול בחלק הבנק ברווח של חברה כלולה הנובע מחלקה בתמורת עסקת מכירת יזמה אירופה (ראה באור 17 לדוחות הכספיים).

חברות מוחזקות עיקריות

חברות מוחזקות בישראל

השקעת הבנק בחברות המוחזקות בישראל ליום 30 ביוני 2016 הסתכמה ב-2,350 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-2,765 מיליון ש"ח ב-31 בדצמבר 2015, קיטון בשיעור של 15.0%. הירידה בהשקעת הבנק בחברות המוחזקות בישראל נובעת ממיזוג פאג"י, חברה בת בבעלות מלאה של הבנק, עם ולתוך הבנק.

חלקו של הבנק ברווח הנקי של החברות המוחזקות בארץ הסתכם ב-101 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-62 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול מוסבר מחלקה של כאל בתמורת עסקת מכירה ויזה אירופה.

בנק אוצר החייל בע"מ (להלן - "אוצר החייל") - בו מחזיק הבנק 78.0% מהון המניות ומזכויות ההצבעה הינו בנק מסחרי הפועל באמצעות 47 סניפים ושלוחות.

השקעת הבנק באוצר החייל ליום 30 ביוני 2016 הסתכמה ב-1,226 מיליון ש"ח. סך המאזן של אוצר החייל ליום 30 ביוני 2016 הסתכם ב-20,155 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-19,172 מיליון ש"ח ב-31 בדצמבר 2015, גידול בשיעור של 5.1%. סך כל ההון של אוצר החייל ליום 30 ביוני 2016 הסתכם ב-1,219 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,165 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2015, גידול בשיעור של 4.6%. הרווח הנקי של אוצר החייל הסתכם ב-53.9 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-36.0 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 49.7%. הגידול ברווח מוסבר מגידול בהכנסות רבית הנובע בעיקר מהכנסות רבית בגין שנים קודמות, שקוזז בחלקו מקיטון ברווחים ממימוש ניירות ערך ומגידול בהוצאות בגין הפסדי אשראי המשקף בעיקר פער בהשפעת שינוי במקדמי ההפרשה הקבוצתית. חלק הבנק בתוצאות הפעילות של אוצר החייל, בניכוי הפחתת עודף עלות הרכישה הסתכם ב-25.1 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-11.0 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

היתרה להפחתה של עודף עלות הרכישה באוצר החייל הסתכמה ב-30 ביוני 2016 ב-7 מיליון ש"ח.

תשואת הרווח הנקי עמדה על 9.3%, בהשוואה ל-6.5% בתקופה המקבילה אשתקד.

יחס ההון לרכיבי סיכון המחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין בנושא מדידה והלימות הון (באזל) עומד על 14.08%, בהשוואה ל-13.25% בסוף שנת 2015. יחס הון עצמי רובד 1 עומד על 10.90%, בהשוואה ל-9.83% בסוף שנת 2015. בחודש אפריל 2016 החליט דירקטוריון אוצר החייל, לאחר דיון במסמך שהוכן במסגרת תהליך הערכת נאותות ההון (תהליך ה-ICAAP) כי בשנת 2016 יחס ההון הכולל לא יפחת מ-12.5% ויחס הון עצמי רובד 1 לא יפחת מ-9.3%.

בנק מסד בע"מ (להלן - "מסד") - בו מחזיק הבנק 51.0% מהון המניות, הינו בנק מסחרי הפועל באמצעות 22 סניפים ושלוחות.

השקעת הבנק במסד ליום 30 ביוני 2016 הסתכמה ב-301 מיליון ש"ח. סך המאזן של מסד ליום 30 ביוני 2016 הסתכם ב-6,890 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-6,421 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2015, גידול בשיעור של 7.3%. סך כל ההון של מסד ליום 30 ביוני 2016 הסתכם ב-560 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-538 מיליון ש"ח ב-31 בדצמבר 2015, גידול בשיעור של 4.1%.

הרווח הנקי של מסד הסתכם ב-20.2 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-18.6 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 8.6%. חלק הבנק בתוצאות הפעילות של מסד, בניכוי הפחתת עודף עלות הרכישה הסתכם ב-6.0 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-5.1 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

היתרה להפחתה של עודף עלות הרכישה במסד הסתכמה ב-30 ביוני 2016 ב-15 מיליון ש"ח.

תשואת הרווח הנקי עמדה על 7.5%, בדומה לתקופה המקבילה אשתקד. יחס ההון לרכיבי סיכון המחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין בנושא מדידה והלימות הון (באזל) עומד על 14.83%, בהשוואה ל-15.01% בסוף שנת 2015. יחס הון עצמי רובד 1 עומד על 13.62%, בהשוואה ל-13.76% בסוף שנת 2015.

במסגרת תהליך ה-ICAAP לנתוני ה-31 בדצמבר 2015 נקבעו יעדי ההון המינימליים כדלקמן:

יחס הון עצמי רובד 1 לא יפחת מ-10.5% עד ליום 31 בדצמבר 2018, ויחס ההון הכולל נקבע הדרגתית והוא לא יפחת מ-13.25% עד ליום 31 בדצמבר 2018.

חברת כרטיסי אשראי לישראל בע"מ (להלן - "כאל") - הבנק מחזיק 28.2% בהון ו-21.0% בזכויות ההצבעה בכאל. כאל עוסקת בשיווק ובתפעול של הנפקת כרטיסי אשראי וסליקת עסקאות בכרטיסי אשראי של המותג הבינלאומי "ויזה", משווקת ומפעילה את מערך כרטיסי האשראי של "דיינרס" באופן בלעדי בישראל ומשווקת באופן מצומצם גם כרטיסי אשראי של "מסטרקארד".

השקעת הבנק בכאל ליום 30 ביוני 2016 הסתכמה ב-505 מיליון ש"ח. יחס ההון לרכיבי סיכון המחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין בנושא מדידה והלימות הון (באזל) עמד על 16.4%, בהשוואה ל-15.4% בסוף שנת 2015.

חלק הבנק ברווחי כאל, לפני השפעת המס, הסתכם ב-67.0 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-20.0 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 235.0%. עיקר הגידול מוסבר מחלקה של כאל בתמורת עסקת מכירת ויזה אירופה.

ביום 2 בנובמבר 2015, הודיעו חברת Visa Inc. (להלן - "ויזה אינק") וחברת Visa Europe LTD. (להלן - "ויזה אירופה") על התקשרות בהסכם, על פיו תרכוש ויזה אינק את ויזה אירופה ("העסקה") מהחברים (Principal Members) אשר החזיקו במניותיה.

ביום 21 ביוני 2016, לאחר שהושלם שלב קבלת האישורים הרגולטוריים, התקבלה תמורת העסקה, הכוללת תמורה מיידית במזומן בסך 71 מיליוני אירו. כן צפויה להתקבל תמורה עתידית נוספת בסך של כ-6 מיליוני אירו בתנאים שנקבעו. בנוסף, קיבלה כאל מניות בכורה חסומות לתקופות של 4 עד 12 שנים, המירות למניות ויזה אינק, שערכן למועד העסקה נאמד בכ-26 מיליוני אירו ("שווי נאיבי"). יובהר כי יחס ההמרה של מניות הבכורה עשוי לקטון בעתיד, בתנאים מסוימים.

תמורת העסקה התחלקה בין כאל (כ-68% מתמורת העסקה) ובין בנק דיסקונט והבנק, כולם בעלי מעמד "Principal Member" בוידה אירופה.

החלוקה מתבצעת ותבצע בעתיד בהתאם למנגנון חלוקה מוסכם שגיבשו הצדדים. מנגנון החלוקה אושר על ידי האורגנים המוסמכים של הצדדים.

כאל הכירה בהכנסה בסך של 262 מיליון ש"ח ברבעון זה בגין העסקה.

בהתאם להערכה ראשונית של כאל, על בסיס העובדות הידועות כיום, רכישת ויזה אירופה בידי ויזה אינק, לא צפויה להשפיע על מערכת היחסים בין כאל לבין ארגון ויזה, זולת שינוי ביחס לבעלות בוידה אירופה.

ראה באור 9 באשר לבקשות לאישור תובענות ייצוגיות כנגד כאל, בקשה לאישור תביעה נגזרת כנגד נושאי משרה ובעלי תפקיד בתקופה הרלוונטית בכאל והודעה שקיבלה כאל מטעם פרקליטות המדינה לפיה שוקלת הפרקליטות להגיש כתב אישום כנגד כאל.

ביום 20 באפריל 2015 הודיע המפקח על הבנקים לכאל, כי נוכח הודעת הפרקליטות כאמור ו"מכתב החשדות" שצורף לה, הוא מורה לכאל שלא לחלק דיבידנדים עד לסיום ההליך, התבהרות תוצאותיו והשלכותיו על מצבה הפיננסי של כאל.

כאל דיווחה בדוחותיה למחצית הראשונה לשנת 2016 כדלקמן:

במחצית השנייה של שנת 2009 ובתחילת שנת 2010, עמדה כאל בפני טענות של ויזה אירופה וארגון מאסטרקארד העולמי (להלן - "הארגונים הבינלאומיים") בדבר הפרות לכאורה של הכללים של ארגונים אלה בתחום סליקת הסחר האלקטרוני הבינלאומי, בעסקאות שנשלקו על ידי חברה בת של כאל, כאל אינטרנשיונל (שמוזגה בינתיים עם ולתוך כאל). במסגרת זו, הוטלו על כאל קנסות ופעילותה בתחום זה הוגבלה לתקופה של מספר חודשים. כמו כן, במסגרת זו הודיע ארגון ויזה אירופה לכאל אינטרנשיונל כי הוא מצפה לפעולה נמרצת וקפדנית לטיפול בחריגות וליישום תכנית הפחתת הסיכונים לה היא מחויבת בפרק זמן שהוקצב לכך ואלמלא כן, עלולה הייתה להישקל שלילת רישיונה לסליקה בינלאומית ובמקרים קיצוניים ביותר, אף הפסקת חברותה בארגון. כאל פעלה מיידית ליישום תכנית הפחתה לצורך עמידה בדרישות הארגונים הבינלאומיים, אשר במסגרתה ננקטו על ידה צעדים שונים, ובכלל זה שינויים בהנהלת כאל, ביצוע הליכי ניטור מתקדמים לאכיפת דרישות הציות, שינויים ארגוניים שונים ועוד. כמו כן נקטה כאל בצעדים לעמידה בכללי הציות של ויזה אירופה ומסטרקארד העולמית בנוסף להפסקת ההתקשרות עם מספר בתי עסק, אשר גרמו לעיקר החשיפה. בשלב מאוחר יותר, אף הופסקה פעילות הסחר האלקטרוני הבינלאומי (פרטים נרחבים בעניין זה נמסרו על ידי כאל בדוחות השנתיים לשנים 2009 ו-2010).

לאור הצעדים שנקטה כאל, הודיעה לה ויזה אירופה, במכתב מיום 15 במרס 2010, כי היא רשמה לפניה את השיפור בעמידה בכללי הציות של הארגון והתירה לכאל לחזור ולגייס בתי עסק חדשים.

במכתב נוסף מיום 17 בינואר 2011 חזר ארגון ויזה אירופה והביע שביעות רצון מהצעדים אותם נקטה כאל והודיע לכאל כי הוא הסיר באופן מיידי את המגבלות שהושתו על פעילות הסליקה הבינלאומית של כאל.

במכתב מיום 21 ביולי 2010, הודיעה מאסטרקארד לכאל כי היא מודעת לכל המאמצים המכוונים והברורים שנעשו על ידי כאל וכל הצעדים שנקטו על ידי כאל לתיקון הליקויים שהתגלו בפעילותה ומעריכה את האחריות שגילתה כאל, ובין היתר, מאמצים שהשקיעה מול בתי עסק להסדרת הליקויים. עוד הודיעה מאסטרקארד, בין היתר, כי לאור הצעדים שנוקטת כאל, לא יבדקו פעולות העבר שנעשו על ידי כאל בתקופת ההנהלה הקודמת ויפסקו הבדיקות שהחלו בנוגע לפעילויות אלה.

מספר בתי עסק ומאגדים העלו דרישות בגין העמסת הסנקציות הכספיות עליהם וצמצום פעילות סליקת הסחר האלקטרוני הבינלאומי עימם, שהסבה להם, לטענתם, נזקים כבדים.

חברה בת בחו"ל

פיבי בנק (שוויץ) - בה מחזיק הבנק 100% מהון המניות הינה חברת בת בנקאית הפועלת בציריך. תחום ההתמחות העיקרי של החברה הוא בנקאות פרטית ופעילות בשוקי ההון.

פעילותה של השלוחה מפקחת על ידי רשות הפיקוח המקומית ה-FINMA (Swiss Financial Market Supervisory Authority) באמצעות משרד רואי חשבון חיצוני המבקר את החברה והמשמש כזרוע ארוכה של רשות הפיקוח השוויצרית. השקעת הבנק בפיבי בנק (שוויץ) ליום 30 ביוני 2016 הסתכמה ב-242 מיליון ש"ח. סך המאזן של פיבי בנק (שוויץ) ליום 30 ביוני 2016 הסתכמה ב-266 מיליון פר"ש, בהשוואה ל-296 מיליון פר"ש ביום 31 בדצמבר 2015, קיטון בשיעור של 10.1%. סך נכסי הלקוחות המנוהלים הסתכמו ב-875 מיליון פר"ש, בהשוואה ל-916 מיליון פר"ש ביום 31 בדצמבר 2015.

ההפסד הנקי הסתכמו ב-219 אלפי פר"ש בהשוואה להפסד בסך של 45 אלפי פר"ש בתקופה המקבילה אשתקד.

סקירת הסיכונים

47	תיאור כללי של הסיכונים ואופן ניהולם
49	סיכון אשראי
64	סיכון שוק
76	סיכון נזילות ומימון

סקירת הסיכונים

פרק זה נכתב בפירוט רב בדוחות הכספיים לשנת 2015. על כן, יש לקרוא את הפרק יחד עם פרק סקירת הסיכונים שפורסם בדוחות הכספיים לשנת 2015.

מידע נוסף על הסיכונים ניתן למצוא בדוח על הסיכונים ובגילויים פיקוחיים נוספים באתר האינטרנט של הבנק.

כללי

- א. פעילותה של הקבוצה מלווה בחשיפה לסיכונים, כשהעיקריים בהם הינם: סיכוני האשראי לרבות ריכוזיות (ענפי משק ולווים), סיכוני שוק, כאשר העיקרי בהם הינו סיכון הרבית (סיכון כלל מערכתי), סיכוני נזילות, סיכונים תפעוליים וסיכון ציות והלבנת הון. כל הסיכונים העיקריים מנוהלים על ידי חברי הנהלה או בעלי תפקידים בכירים ובאחריותם. בגין סיכוני אשראי, סיכוני שוק וסיכונים תפעוליים, קיימת דרישה רגולטורית להלימות הון במסגרת הוראות נדבך 1 של באזל. במסגרת תהליך ה-ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process) הקבוצה מבצעת תהליך מעמיק של זיהוי מוקדי סיכון נוספים ואתגור מוקדי הסיכון המזוהים במסגרת הנדבך הראשון. במידת הצורך מתבצעת הקצאת הון משלימה בגין סיכוני נדבך 1 והקצאת הון נוספת בגין יתר הסיכונים ותתי הסיכונים.
- ב. מדיניות ניהול הסיכונים של הקבוצה מכוונת להשגת היעדים האסטרטגיים שנקבעו - תוך טיפוח התמחויות בקבוצה, ניצול היתרונות למגוון וגודל, תוך שמירה על רמות הסיכון שאושרו ועל קיומם של מנגנוני ניהול, בקרה, ביקורת ודיווח נאותים.
- ג. תפיסת הסיכון הכוללת של הקבוצה עולה בקנה אחד עם המסגרת הרגולטורית שנקבעה על ידי המפקח על הבנקים ועל העקרונות המנחים (ה-Sound Practices) של וועדת באזל, המושתתת על העיקרון כי לכל פעילות בנקאית הטומנת בחובה סיכון יוגדרו ויאופיינו: מדיניות ותיאבון סיכון, מגבלות לתחיימת והגדרת היקף החשיפה, מעגלי בקרה וביקורת, מערכי דיווח ומנגנון לכימות הרווח, מדידתו ודיווח עליו על פי אמות מידה מקובלות.
- ד. ניהול הסיכונים ובקרתם מתבצעים בקבוצה באמצעות תשתית נאותה של מנגנוני שליטה, פיקוח, בקרה וביקורת, ומיושמים באמצעות שלושה קווי הגנה: קו ההגנה הראשון שמקיימים האחראים על יצירת הסיכון וניהולו, קו ההגנה השני שמקיימות יחידות החטיבה לניהול סיכונים וחטיבת החשבונאי הראשי הבלתי תלויות וקו ההגנה השלישי שמקיימים מערך הביקורת הפנימית והחיצונית.
- ה. מנהל הסיכונים הראשי, רו"ח בנצי אדירי, חבר הנהלה ונושא באחריות מפורשת לפונקציית ניהול הסיכונים ולמסגרת ניהול הסיכונים המקיפה לרוחב הארגון כולו.
- ו. האחראים על ניהול הסיכונים בקבוצה הינם:
  - רו"ח אילן בצרי, ראש החטיבה העסקית, משמש כמנהל סיכוני האשראי ומנהל סיכוני סליקה;
  - מר אבי שטרנשוש, ראש המערך הפיננסי, משמש כמנהל הסיכונים הפיננסיים.
  - רו"ח נחמן ניצן, ראש חטיבת החשבונאי הראשי, משמש כמנהל סיכון המוניטין.
  - רו"ח בנצי אדירי, ראש החטיבה לניהול סיכונים, משמש כמנהל הסיכונים התפעוליים, כממונה על האכיפה הפנימית וכמנהל ההמשכיות העסקית.
- ז. מר יעקב קונרטוב משמש כמנהל סיכוני ציות ובכלל זה, בין היתר, הלבנת הון, אכיפה פנימית וסיכונים חוצי גבולות.
  - מר יוסי לוי, ראש חטיבת משאבים, משמש כמנהל הסיכון האסטרטגי.
  - מר אמנון בק, מנכ"ל מתף - מיחשוב ותפעול פיננסי בע"מ, משמש כמנהל סיכוני דו.
  - מר יהושע פלג, מנהל הגנת הסייבר ואבטחת מידע, משמש כמנהל סיכוני הסייבר.
  - עו"ד דליה בלנק, מנהלת מערך הייעוץ המשפטי, משמשת כמנהלת הסיכונים המשפטיים.
- ח. סיכונים נוספים כדוגמת סיכוני רגולציה וחקיקה מנוהלים ומפוקחים אף הם כחלק מהניהול העסקי הכולל ועל ידי חברי הנהלה וראשי המערכים בתחומים הנתונים לאחריותם.

ח. ניהול הסיכונים מתבצע בכל חברה בת בנקאית בקבוצה בנפרד, על פי מדיניות שנקבעה בדירקטוריון חברת הבת המתבססת על מדיניות הקבוצה, ועל בסיס מתודולוגיית ניהול סיכון קבוצתית תוך שימת לב לאופי המיוחד של הפעילות בכל חברה בת. בכל חברה בת בנקאית מכהן מנהל סיכונים ראשי שכפוף למנכ"ל החברה הבת ומונחה מקצועית על ידי מנהל הסיכונים הראשי של הבנק.

ט. מידי רבעון נכתב מסמך סיכונים על ידי החטיבה לניהול סיכונים, שהינה בלתי תלויה ביחידות נוטלות הסיכון. המסמך מוצג בפני הנהלת הבנק, הוועדה לניהול סיכונים ודירקטוריון הבנק.

י. מסמך הסיכונים בוחן את כלל הסיכונים, שאליהם חשופה קבוצת הבנק במסגרת פעולותיה, תוך פירוט הממצאים ברמת הסיכון הספציפי וכן את תוצאות תרחישי הקיצון שבוצעו.

במסמך מוצגת סקירת מנהל הסיכונים הראשי על מצב ניהול הסיכונים בקבוצה ועל אפקטיביות ואיכות ניהול הסיכונים. כמו כן, נסקרות בו עמידה בתיאבון הסיכון ביחס לסיכונים השונים והערכות הסיכון וכן טיפול החטיבה בתהליכים מרכזיים בסוגי הסיכונים השונים ופעולות מיוחדות, שנקטו על ידי החטיבה ברבעון הרלוונטי.

יא. הבנק מיישם מתווה תרחישי קיצון לבחינת הנאותות ההונית. המתווה כולל בין היתר תרחישים בתחום סיכונים השוק, הנזילות והאשראי, ותרחישים המשלבים התממשות של כמה סיכונים בו זמנית. התרחישים שמפעיל הבנק כוללים תרחישים מסוג ניתוחי רגישות, תרחישים היסטוריים, תרחישים היפותטיים ותרחישים מאקרו-כלכליים. התשתית התרחישית מורכבת ממגוון של תרחישים, ביניהם תרחיש הוליסטי גלובלי, תרחיש הוליסטי מקומי ותרחיש "הפוך". תוצאות התרחישים ומשמעותן מדווחות אחת לרבעון להנהלה, לוועדה לניהול סיכונים ולדירקטוריון.

יב. החטיבה לניהול סיכונים מאתגרת את תכנית העבודה של הבנק על מנת לתמוך בנאותותה על ידי הרצת תרחישי קיצון. תרחישי הקיצון מופעלים על תכנית העבודה המתוכננת ונבחן האם הקבוצה עומדת ביעדי ההון שנקבעו תחת תרחישי קיצון.

לתיאור תיאבון הסיכון והעקרונות לניהול הסיכונים ראה פרק סקירת הסיכונים שפורסם בדוחות הכספיים לשנת 2015.

למידע המפורט על סיכונים הניתן בהתאם לדרישות הגילוי של נדבך 3 ומידע נוסף על סיכונים - ראה גילויים פיקוחיים נוספים ודוח על הסיכונים באתר האינטרנט של הבנק.

סיכון אשראי

חשיפות משמעותיות לקבוצות לווים

ליום 30 ביוני 2016, אין קבוצת לווים אשר חבותה נטו על בסיס מאוחד, לאחר הפחתת הניכויים המותרים לפי סעיף 5 להוראה 313, עולה על 15% מהון הבנק, המחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין בדבר מדידה והלימות ההון.

איכות האשראי וסיכון אשראי בעייתי

סך סיכון האשראי הבעייתי למרכיביו השונים, הכולל רכיבים חוץ-מאזניים, הסתכם ב-1,850 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-2,219 מיליון ש"ח בסוף שנת 2015, קיטון בשיעור של 16.6%.

יחס סיכון האשראי הבעייתי לסיכון האשראי הכולל בגין הציבור בקבוצה, עומד על 1.6%, בהשוואה ל-2.0% בסוף שנת 2015. 18.8% מסיכון האשראי הבעייתי בקבוצה משויכים לענף התעשייה, 16.8% לענף הנדל"ן, 27.2% לענף הלקוחות הפרטיים לרבות הלוואות לדירור, 26.4% לענף המסחר ו-2.4% לענף המידע והתקשורת. יחס סיכון האשראי הבעייתי המאזני לסך האשראי לציבור עומד על 2.0%, בהשוואה ל-2.4% בסוף שנת 2015.

1. סיכון אשראי בעייתי

31 בדצמבר 2015			30 ביוני 2015			30 ביוני 2016			
סך הכל	חוץ מאזני	מאזני	סך הכל	חוץ מאזני	מאזני	סך הכל	חוץ מאזני	מאזני	
922	151	771	940	142	798	983	231	752	סיכון אשראי פגום
265	45	220	266	64	202	202	17	185	סיכון אשראי נחות
1,032	262	770	1,190	298	892	665	70	595	סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת
2,219	458	1,761	2,396	504	1,892	1,850	318	1,532	סך סיכון אשראי בעייתי*
234	-	234	239	-	239	237	-	237	* מזה: חובות שאינם פגומים בפיגור של 90 ימים או יותר

יתרה ליום	יתרה ליום	יתרה ליום	
31 בדצמבר 2015	30 ביוני 2015	30 ביוני 2016	
735	765	715	2. נכסים שאינם מבצעים חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות רבית
29	26	28	3. נכסים פגומים מבצעים חובות פגומים בארגון מחדש של חוב בעייתי שצוברים הכנסות רבית
7	7	9	אגרות חוב פגומות שצוברות הכנסות רבית
36	33	37	סך הכל נכסים פגומים מבצעים

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר	לששת החודשים שנסתיימו		לשלושת החודשים שנסתיימו
	ביום 30 ביוני	ביום 30 ביוני	
2015			2016
			במיליוני ש"ח
799	764	758	4. שינויים בחובות פגומים
435	179	91	יתרת חובות פגומים לתחילת תקופה
(73)	(53)	(5)	סיווגים חדשים
(212)	(117)	(80)	ביטול סיווגים
(185)	(30)	(21)	גביית חובות
764	743	743	מחיקות חשבונאיות
			יתרת חובות פגומים לסוף תקופה

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר	לששת החודשים שנסתיימו ביום		
	ביום 30 ביוני 2015	ביום 30 ביוני 2016	
1.0%	1.1%	1.0%	5. מדדי סיכון
0.3%	0.3%	0.3%	שיעור יתרת האשראי לציבור פגום מיתרת האשראי לציבור
2.0%	2.3%	1.6%	שיעור יתרת האשראי לציבור שאינו פגום בפיגור של 90 יום ויותר מיתרת האשראי לציבור
0.03%	0.07%	0.07%	שיעור סיכון אשראי בעייתי בגין הציבור מסיכון אשראי כולל בגין הציבור
0.15%	0.23%	0.01%	שיעור ההוצאה בגין הפסדי אשראי מהיתרה הרשומה הממוצעת של אשראי לציבור*
			שיעור המחיקות, נטו בגין אשראי לציבור מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור*

הפרשה להפסדי אשראי

יתרה ליום ביום 31 בדצמבר	יתרה ליום		
	ביום 30 ביוני 2015	ביום 30 ביוני 2016	
1.1%	1.2%	1.1%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת האשראי לציבור
107.9%	105.4%	115.5%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת אשראי לציבור פגום
82.6%	81.0%	87.6%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת אשראי לציבור פגום בתוספת יתרת אשראי לציבור בפיגור של 90 יום או יותר
12.74%	20.37%	0.70%	שיעור המחיקות, נטו בגין אשראי לציבור מיתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור*

* על בסיס שנתי.

סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק

30 ביוני 2016										
חובות (2) וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) (3)					סיכון אשראי כולל (1)					
הפסדי אשראי (4)										
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבוניות נטו	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	פגום	בעייתי (6)	מזה: חובות (2)	סך הכל	בעייתי (6)	דירוג ביצוע אשראי (5)	סך הכל	פעילות לווים בישראל
במיליוני ש"ח										
6	1	3	7	16	409	528	16	447	533	ציבור - מסחרי
-	-	-	-	-	64	75	-	170	172	חקלאות
176	(2)	(38)	265	347	8,243	10,841	347	10,353	11,104	כרייה וחציבה
89	(7)	1	158	201	3,669	9,834	202	9,434	9,906	תעשייה
20	(2)	(3)	79	99	4,663	5,181	99	5,050	5,298	בינוי ונדל"ן - בינוי (7)
4	(1)	(1)	-	2	507	818	2	1,360	1,380	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
191	6	40	274	489	7,531	8,999	489	7,981	9,085	אספקת חשמל ומים
18	-	1	15	29	773	920	29	695	922	מסחר
11	-	-	6	16	736	906	25	911	1,022	בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל
13	-	1	22	44	1,248	2,368	44	2,274	2,504	תחבורה ואחסנה
21	-	(3)	2	8	6,556	9,434	8	13,034	13,185	מידע ותקשורת
11	(2)	-	10	26	1,322	2,180	26	1,951	2,215	שירותים פיננסיים
9	2	2	18	42	1,662	2,190	42	1,971	2,224	שירותים עסקיים אחרים
569	(5)	3	856	1,319	37,383	54,274	1,329	55,631	59,550	שירותים ציבוריים וקהילתיים
125	1	7	18	195	21,092	22,443	195	21,859	22,443	סך הכל מסחרי (8)
226	7	12	83	309	17,430	28,464	309	26,948	28,500	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
920	3	22	957	1,823	75,905	105,181	1,833	104,438	110,493	אנשים פרטיים - אחר
-	-	-	-	-	1,185	1,185	-	1,784	1,784	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	647	648	-	10,359	10,359	בנקים בישראל
920	3	22	957	1,823	77,737	107,014	1,833	116,581	122,636	ממשלת ישראל
										סך הכל פעילות בישראל

- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות, אגרות חוב, ניירות ערך שנשאלו, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, בסך 77,737 מיליון ש"ח, 10,565 מיליון ש"ח, 602 מיליון ש"ח, 1,033 מיליון ש"ח ו-32,699 מיליון ש"ח, בהתאמה.
- (2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו.
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.
- (4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
- (5) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (6) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (7) כולל סיכון אשראי מאזני בסך של 328 מיליון ש"ח וסיכון אשראי חוץ מאזני בסך של 934 מיליון ש"ח בגין הלוואות לדיור שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה.
- (8) יתרת החובות המסחריים כוללת הלוואות לדיור בסך 2,101 מיליון ש"ח, המשולבות במערך העסקאות והבטחונות של עסקי לווים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה.

סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק (המשך)

30 ביוני 2015 ⁽⁹⁾										
חובות ⁽²⁾ וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ⁽³⁾					סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾					
הפסדי אשראי ⁽⁴⁾										
יתרת הפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבוניות נטו	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	פגום	בעייתי ⁽⁶⁾	מזה: חובות ⁽²⁾	סך הכל	בעייתי ⁽⁶⁾	דירוג ביצוע אשראי ⁽⁵⁾	סך הכל	פעילות לווים בישראל
במיליוני ש"ח										
4	1	(2)	10	17	363	466	17	400	469	ציבור - מסחרי
-	-	-	-	-	71	82	-	250	261	חקלאות
186	37	55	175	768	7,265	9,884	768	9,142	10,368	כרייה וחציבה
90	2	(53)	81	234	3,323	9,126	236	8,479	9,240	תעשייה
27	(24)	(24)	78	91	4,464	4,804	91	4,673	4,979	בניו ונדל"ן - בניו ונדל"ן - בניו ⁽⁷⁾
3	-	1	1	1	433	645	1	1,332	1,357	בניו ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
162	13	16	307	440	7,162	8,552	440	7,651	8,676	אספקת חשמל ומים
16	5	7	32	41	657	791	41	581	795	מסחר
27	14	6	14	22	631	782	29	681	818	בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל
22	9	(4)	26	71	1,315	2,127	71	2,097	2,238	תחבורה ואחסנה
22	(1)	3	6	65	6,784	9,493	65	12,644	13,151	מידע ותקשורת
13	2	3	13	24	1,214	1,992	24	1,793	2,037	שירותים פיננסיים
9	(1)	(3)	28	48	1,633	2,066	48	1,879	2,087	שירותים עסקיים אחרים
581	57	5	771	1,822	35,315	50,810	1,831	51,602	56,476	שירותים ציבוריים וקהילתיים
124	11	3	20	248	19,427	21,470	248	20,831	21,470	סך הכל מסחרי ⁽⁹⁾
228	13	18	117	292	16,257	26,460	292	23,514	26,507	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
933	81	26	908	2,362	70,999	98,740	2,371	95,947	104,453	אנשים פרטיים - אחר
-	-	-	-	-	1,203	1,203	-	2,329	2,329	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	664	667	-	10,740	10,740	בנקים בישראל
933	81	26	908	2,362	72,866	100,610	2,371	109,016	117,522	ממשלת ישראל
										סך הכל פעילות בישראל

- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות, אגרות חוב, ניירות ערך שנשאלו, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, בסך 72,866 מיליון ש"ח, 11,476 מיליון ש"ח, 549 מיליון ש"ח, 1,550 מיליון ש"ח, ו-31,081 מיליון ש"ח, בהתאמה.
- (2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו.
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.
- (4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
- (5) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (6) סיכון אשראי מאזני וחץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (7) כולל סיכון אשראי מאזני בסך של 365 מיליון ש"ח וסיכון אשראי חוץ מאזני בסך של 736 מיליון ש"ח בגין הלוואות לדיור שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה.
- (8) יתרת החובות המסחריים כוללת הלוואות לדיור בסך 2,027 מיליון ש"ח, המשולבות במערך העסקאות והבטחונות של עסקי לווים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה.
- (9) יישום לראשונה של תקנים חשבוניים והוראות המפקח על הבנקים. ראה באור 4.ד.1 לדוחות הכספיים.

סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק (המשך)

31 בדצמבר 2015										
חובות (2) וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) (3)					סיכון אשראי כולל (1)					
הפסדי אשראי (4)										
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבוניות נטו	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	פגום	בעייתי (6)	מזה: חובות (2)	סך הכל	בעייתי (6)	דירוג ביצוע אשראי (5)	סך הכל	פעילות לווים בישראל
4	2	(1)	7	12	456	559	12	475	564	ציבור - מסחרי
-	-	-	-	-	63	75	-	266	273	חקלאות
212	33	76	274	704	7,547	10,450	704	9,622	10,767	כרייה וחציבה
82	(4)	(69)	64	216	3,285	9,342	218	8,953	9,443	תעשייה
21	(23)	(20)	109	113	4,160	4,460	113	4,389	4,604	בינוי ונדל"ן - בינוי (7)
3	-	1	-	3	432	669	3	1,228	1,242	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
158	37	36	253	419	7,083	8,420	419	7,609	8,525	אספקת חשמל ומים
17	8	12	14	30	678	815	30	636	816	מסחר
11	6	(17)	6	14	674	826	21	717	859	בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל
12	(6)	(30)	22	63	1,216	2,258	63	2,163	2,359	תחבורה ואחסנה
22	(5)	2	25	44	7,400	10,042	44	13,424	13,729	מידע ותקשורת
11	5	3	10	26	1,342	2,127	26	1,890	2,140	שירותים פיננסיים
8	(1)	(4)	22	45	1,464	1,967	45	1,746	2,000	שירותים עסקיים אחרים
561	52	(11)	806	1,689	35,800	52,010	1,698	53,118	57,321	שירותים ציבוריים וקהילתיים
119	16	3	10	194	20,032	21,724	194	21,138	21,724	סך הכל מסחרי (9)
221	41	39	76	304	16,851	27,074	304	23,690	27,115	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
901	109	31	892	2,187	72,683	100,808	2,196	97,946	106,160	אנשים פרטיים - אחר
-	-	-	-	-	1,362	1,362	-	2,149	2,149	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	669	670	-	9,416	9,416	בנקים בישראל
901	109	31	892	2,187	74,714	102,840	2,196	109,511	117,725	ממשלת ישראל
										סך הכל פעילות בישראל

- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות, אגרות חוב, ניירות ערך שנשאלו, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, בסך 74,714 מיליון ש"ח, 10,188 מיליון ש"ח, 353 מיליון ש"ח, 1,220 מיליון ש"ח ו-31,250 מיליון ש"ח, בהתאמה.
- (2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו.
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.
- (4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
- (5) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (6) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (7) כולל סיכון אשראי מאזני בסך של 397 מיליון ש"ח וסיכון אשראי חוץ מאזני בסך של 890 מיליון ש"ח בגין הלוואות לדיור שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה.
- (8) יתרת החובות המסחריים כוללת הלוואות לדיור בסך 2,256 מיליון ש"ח, המשולבות במערך העסקאות והבטחונות של עסקי לווים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה.

סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק (המשך)

30 ביוני 2016										
חובות ⁽²⁾ וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ⁽³⁾					סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾					
הפסדי אשראי ⁽⁴⁾										
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבוניות נטו	הוצאות בגין הפסדי אשראי	פגום	בעייתי (6)	מזה: חובות (2)	סך הכל	בעייתי (6)	דירוג ביצוע אשראי (5)	סך הכל	פעילות לווים בחו"ל
במיליוני ש"ח										
-	-	-	-	-	9	14	-	14	14	ציבור - מסחרי
-	-	-	-	-	-	-	-	12	12	חקלאות
3	-	2	-	-	261	270	-	294	294	כרייה וחציבה
1	-	-	-	-	3	23	-	23	23	תעשייה
3	-	-	9	9	232	233	9	223	233	בינוי ונדל"ן - בינוי
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	אספקת חשמל ומים
-	-	-	-	-	51	91	-	93	93	מסחר
-	-	-	-	-	9	9	-	9	9	בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל
-	-	-	8	8	9	17	8	9	17	תחבורה ואחסנה
-	-	-	-	-	4	6	-	25	25	מידע ותקשורת
1	-	1	-	-	313	345	-	973	973	שירותים פיננסיים*
2	-	-	-	-	113	311	-	311	311	שירותים עסקיים אחרים
10	-	3	17	17	1,004	1,319	17	1,986	2,004	סך הכל מסחרי
1	-	-	-	-	46	123	-	126	126	אנשים פרטיים - אחר
11	-	3	17	17	1,050	1,442	17	2,112	2,130	סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל
-	-	-	-	-	2,299	2,299	-	4,559	4,559	בנקים בחו"ל
-	-	-	-	-	-	-	-	2,070	2,070	ממשלות בחו"ל
11	-	3	17	17	3,349	3,741	17	8,741	8,759	סך הכל פעילות בחו"ל

* מזה השקעות באגרות חוב מגובות משכנתא בסך של 433 מיליון ש"ח.

- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות, אגרות חוב, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, בסך 3,349 מיליון ש"ח, 4,150 מיליון ש"ח, 447 מיליון ש"ח ו-813 מיליון ש"ח, בהתאמה.
- (2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו.
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.
- (4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
- (5) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (6) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.

סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק (המשך)

30 ביוני 2015										
חובות (2) וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) (3)					סיכון אשראי כולל (1)					
הפסדי אשראי (4)										
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבוניות נטו	הוצאות בגין הפסדי אשראי	פגום	בעייתי (6)	מזה: חובות (2)	סך הכל	בעייתי (6)	דירוג ביצוע אשראי (5)	סך הכל	פעילות לווים בחו"ל
במיליוני ש"ח										
-	-	-	-	-	15	17	-	17	17	ציבור - מסחרי
-	-	-	-	-	-	-	-	19	19	חקלאות
1	-	-	10	10	27	46	10	109	118	כרייה וחציבה
1	-	-	-	-	-	47	-	47	47	תעשייה
3	-	-	15	15	39	41	15	23	41	בינוי ונדל"ן - בינוי
-	-	-	-	-	-	-	-	22	22	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
-	-	-	-	-	51	126	-	132	133	אספקת חשמל ומים
-	-	-	-	-	75	75	-	75	75	מסחר
-	-	-	-	-	-	9	-	16	16	בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל
-	-	-	-	-	5	6	-	142	146	תחבורה ואחסנה
-	-	-	-	-	38	73	-	540	674	מידע ותקשורת
2	-	-	-	-	106	260	-	260	260	שירותים פיננסיים*
7	-	-	25	25	356	700	25	1,402	1,568	שירותים עסקיים אחרים
1	-	-	-	-	68	162	-	173	173	סך הכל מסחרי
8	-	-	25	25	424	862	25	1,575	1,741	אנשים פרטיים - אחר
-	-	-	-	-	2,625	2,625	-	5,196	5,196	סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל
-	-	-	-	-	-	-	-	1,141	1,141	בנקים בחו"ל
8	-	-	25	25	3,049	3,487	25	7,912	8,078	ממשלות בחו"ל
										סך הכל פעילות בחו"ל

* מזה השקעות באגרות חוב מגובות משכנתא 414 מיליון ש"ח.

- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות, אגרות חוב, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, בסך 3,049 מיליון ש"ח, 3,686 מיליון ש"ח, 596 מיליון ש"ח, ו-747 מיליון ש"ח, בהתאמה.
- (2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו.
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.
- (4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים (מוציגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
- (5) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (6) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.

סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק (המשך)

31 בדצמבר 2015										
חובות ⁽²⁾ וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ⁽³⁾						סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾				
הפסדי אשראי ⁽⁴⁾										
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבוניות נטו	הכנסות בגין הפסדי אשראי	פגום	בעייתי (6)	מזה: חובות (2)	סך הכל	בעייתי (6)	דירוג ביצוע אשראי (5)	סך הכל	פעילות לווים בחו"ל
במיליוני ש"ח										
-	-	-	-	-	10	13	-	13	13	ציבור - מסחרי
-	-	-	-	-	-	-	-	181	181	חקלאות
1	(3)	(3)	9	9	31	54	9	162	171	כרייה וחציבה
1	-	-	-	-	-	64	-	64	64	תעשייה
3	-	(9)	14	14	138	140	14	138	152	בינוי ונדל"ן - בינוי
-	-	-	-	-	-	-	-	20	20	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
-	-	-	-	-	107	163	-	167	168	אספקת חשמל ומים
-	-	-	-	-	10	10	-	10	10	מסחר
-	-	-	-	-	2	9	-	9	9	בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל
-	-	-	-	-	5	6	-	55	55	תחבורה ואחסנה
-	(1)	(1)	-	-	262	290	-	980	981	מידע ותקשורת
2	-	-	-	-	83	313	-	313	313	שירותים פיננסיים*
7	(4)	(13)	23	23	648	1,062	23	2,112	2,137	שירותים עסקיים אחרים
1	-	-	-	-	48	150	-	154	154	סך הכל מסחרי
8	(4)	(13)	23	23	696	1,212	23	2,266	2,291	אנשים פרטיים - אחר
-	-	-	-	-	2,249	2,249	-	4,744	4,744	סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל
-	-	-	-	-	-	-	-	3,244	3,244	בנקים בחו"ל
8	(4)	(13)	23	23	2,945	3,461	23	10,254	10,279	ממשלות בחו"ל
										סך הכל פעילות בחו"ל

* מזה השקעות באגרות חוב מגובות משכנתא בסך של 510 מיליון ש"ח.

- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות, אגרות חוב, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, בסך 2,945 מיליון ש"ח, 5,990 מיליון ש"ח, 416 מיליון ש"ח ו-928 מיליון ש"ח, בהתאמה.
- (2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו.
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.
- (4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
- (5) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (6) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.

ניהול סיכוני אשראי צד נגדי

חשיפת האשראי הנוכחית לצדדים נגדיים שהינם מוסדות פיננסיים זרים

רוב חשיפת האשראי של קבוצת הבנק כלפי מוסדות פיננסיים זרים הינה כלפי בנקים, כאשר מרבית החשיפה הינה כלפי המערכת הבנקאית במערב אירופה ובצפון אמריקה, החשיפה למוסדות פיננסיים אחרים זניחה. חשיפת אשראי נוכחית למוסדות פיננסיים זרים⁽¹⁾ על בסיס מאוחד

ליום 31 בדצמבר 2015			ליום 30 ביוני 2016			דירוג אשראי חיצוני
סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ מאזני נוכחי ⁽³⁾	סיכון אשראי מאזני ⁽²⁾	סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ מאזני נוכחי ⁽³⁾	סיכון אשראי מאזני ⁽²⁾	
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			
1,261	3	*1,258	1,301	3	1,298	AAA עד AA-
2,560	17	2,543	2,178	16	2,162	A+ עד A-
723	16	707	396	9	387	BBB+ עד BBB-
53	-	53	74	-	74	BB+ עד B-
40	7	33	48	11	37	ללא דירוג
4,637	43	4,594	3,997	39	3,958	סך הכל חשיפות אשראי למוסדות פיננסיים זרים
-	-	-	-	-	-	מזה: סיכון אשראי בעייתי ⁽⁴⁾

* הוצג מחדש

הערות:

- (1) מוסדות פיננסיים זרים כוללים: בנקים, בנקים להשקעות, ברוקרים/דילרים, חברות ביטוח, גופים מוסדיים וגופים בשליטת הגופים הללו.
- (2) פקדונות בבנקים, אשראי לציבור, השקעות באגרות חוב, ניירות ערך שנשאלו ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים. ההשקעה במניות בגין מוסדות פיננסיים זרים ליום 30 ביוני 2016 הסתכמה ב-54 מיליון ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2015 - 47 מיליון ש"ח).
- (3) בעיקר ערבויות והתחייבויות למתן אשראי, לרבות ערבויות להבטחת חבות של צד ג'.
- (4) סיכון אשראי שהינו פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.
- (5) לצורך דירוג המוסדות הפיננסיים, הבנק עשה שימוש בדירוגים שנקבעו לצורך יישום הגישה הסטנדרטית של באזל. הבנק משתמש בדירוג של סוכנות S&P לדירוג המוסדות הפיננסיים הזרים אליהם קיימת חשיפת אשראי. אולם כאשר אין דירוג מסוכנות S&P משתמש הבנק בדירוג מסוכנויות אחרות.

הערות כלליות:

- א. חשיפות האשראי ויתרות החובות הבעייתיים מוצגים לאחר ניכוי ההפרשה בגין הפסדי אשראי.
- ב. חשיפות האשראי אינן כוללות חשיפות למוסדות פיננסיים שיש להם ערבות מפורשת ומלאה של ממשלות, ואינן כוללות השקעות בניירות ערך מגובי נכסים.
- ג. למידע נוסף לגבי הרכב חשיפות האשראי בגין מכשירים נגזרים מול בנקים ודילרים/ברוקרים (מקומיים וזרים) ראה באור 10 לדוחות הכספיים. סיכון האשראי החוץ מאזני בגין עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים שבוצעו עם מוסדות פיננסיים זרים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה הסתכם ליום 30 ביוני 2016 ב-298 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2015 - 308 מיליון ש"ח).

התיאבון לסיכון המידתי שהוגדר על ידי דירקטוריון הבנק מקבל ביטוי בהתפלגות חשיפת האשראי למוסדות פיננסיים אשר רובה ככולה הינה מול מוסדות המדורגים בדירוגים גבוהים.

בנוסף הקבוצה מנהלת את החשיפות לחלק מהצדדים הנגדיים באמצעות הסכמי קיזוז (Netting) מול בנקים המצמצמים באופן משמעותי את הסיכון להכנסות ולהון הקבוצה במצבי חדלות פרעון של מוסדות אלו.

עיקר חשיפת האשראי הנוכחית של הקבוצה (87%) מיוחסת למוסדות פיננסיים זרים מובילים במדינות OECD, המדורגים בקבוצות הדירוג AAA עד A- כאשר 33% מסך החשיפה מדורג בטווח שבין AAA עד AA-.

סיכון האשראי המאזני של הקבוצה למוסדות פיננסיים זרים כולל השקעה של כ-1 מיליארד ש"ח באגרות חוב במט"ח. תיק אגרות החוב, הכלול בחשיפה למוסדות פיננסיים זרים, מפוזר וכולו בדירוג השקעה (Investment Grade) - מזה כ-77% מדורגות בדירוג A- ומעלה. משך החיים הממוצע של התיק עומד על כשנתיים.

בנוסף, כולל סיכון האשראי המאזני פקדונות שהופקדו בבנקים זרים בהיקף של כ-2.7 מיליארד ש"ח בעיקר לתקופה קצרה של יום עד שבוע.

להלן חשיפת האשראי למדינות בהן קיימת לקבוצת הבנק חשיפה העולה על 15% מבסיס ההון של הבנק, שהסתכם ב-1,557 מיליון ש"ח (כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 202 בדבר רכיבי ההון):

שם המדינה	סיכון אשראי כולל
	במיליוני ש"ח
ארצות הברית	1,725

חשיפה למדינות זרות

החשיפה המאזנית למדינות זרות כוללת פקדונות, אגרות חוב, אשראי לציבור ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים. החשיפה החוץ מאזנית כוללת ערבויות, סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ומסגרות לא מנוצלות. הבנק מחזיק, בין היתר, באגרת חוב של ממשלת איטליה בסך של 80 מיליון ש"ח, המדורגת בדירוג BBB- ומועד פרעונה בשנת 2017. אגרת החוב האמורה משלמת את תשלומי הרבית כסדרם.

א. מידע בדבר סך כל החשיפות למדינות זרות⁽¹⁾ ובדבר חשיפות למדינות שסך סכום החשיפה לכל אחת מהן הוא מעל 1% מסך נכסי המאוחד או מעל 20% מההון, לפי הנמוך⁽⁵⁾ (במיליוני ש"ח)

30 ביוני 2016													
חשיפה חוץ מאזנית ⁽²⁾⁽³⁾			חשיפה מאזנית ⁽²⁾										
חשיפה מאזנית מעבר לגבול ⁽²⁾			חשיפה מאזנית של חברות מאוחדות של הבנק במדינות זרות לתושבים מקומיים							חשיפה מאזנית מעבר לגבול			
לפרעון מעל שנה	לפרעון עד שנה	מזה סיכון אשראי חוץ מאזני בעייתי	סך חשיפה חוץ מאזנית	חובות פגומים	סיכון אשראי מאזני בעייתי	סך כל החשיפה המאזנית	נטו לאחר ניכוי התחייבויות מקומיות	ניכוי בגין התחייבויות מקומיות	לפני ניכוי התחייבויות מקומיות	לאחרים	לבנקים	לממשלות ⁽⁴⁾	
1,065	3,268	-	77	-	1	4,333	-	-	-	585	1,606	2,142	ארצות הברית
269	1,063	-	135	9	10	1,332	-	-	-	267	949 ⁽⁶⁾	116	בריטניה
2	5	-	25	-	-	7	-	-	-	3	4	-	ספרד
4	119	-	3	-	-	123	-	-	-	43	-	80	איטליה
13	4	-	1	-	-	17	-	-	-	17	-	-	אירלנד
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	יוון
-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	פורטוגל
1,243	1,446	-	341	6	23	2,912	223	27	250	901	1,632	156	מדינות אחרות
2,596	5,906	-	583	15	34	8,725	223	27	250	1,817	4,191	2,494	סך כל החשיפות למדינות זרות
30	268	-	83	-	6	298	-	-	-	216	82	-	סך כל החשיפות למדינות LDC

- (1) על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערבויות, בטחונות נזילים ונגזרי אשראי.
- (2) סיכון אשראי מאזני חוץ מאזני, סיכון אשראי בעייתי וחובות פגומים מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי, ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.
- (4) ממשלות, מוסדות רשמיים ובנקים מרכזיים.
- (5) ניתן מידע גם בדבר כל החשיפות למדינות פורטוגל, אירלנד, איטליה, יוון וספרד, אשר כוללות אשראי פקטורינג המבוטח בביטוח אשראי בחברות ביטוח.
- (6) כולל סך של 400 מיליון ש"ח פקדונות בבנק המדורג בדירוג AA-, המהווים בטחונות לקוחות עבור פעילותם.

30 ביוני 2015													
חשיפה חוץ מאזנית ⁽²⁾⁽³⁾			חשיפה מאזנית ⁽²⁾										
חשיפה מאזנית מעבר לגבול ⁽²⁾			חשיפה מאזנית של חברות מאוחדות של הבנק במדינות זרות לתושבי מקומיים							חשיפה מאזנית מעבר לגבול			
לפרעון מעל שנה	לפרעון עד שנה	מזה סיכון אשראי חוץ מאזני בעייתי	סך חשיפה חוץ מאזנית	חובות פגומים	סיכון אשראי מאזני בעייתי	סך כל החשיפה המאזנית	נטו לאחר ניכוי התחייבויות מקומיות	ניכוי בגין התחייבויות מקומיות	לפני ניכוי התחייבויות מקומיות	לאחרים	לבנקים	למשלות ⁽⁴⁾	
1,295	2,799	-	208	-	6	4,094	-	-	-	616	2,269	1,209	ארצות הברית
42	8	-	8	-	-	50	-	-	-	7	3	40	ספרד
86	5	-	5	-	-	91	-	-	-	9	1	81	איטליה
13	11	-	2	-	-	24	-	-	-	24	-	-	אירלנד
1,627	2,509	-	529	15	24	4,467	331	27	358	1,519	2,617	-	מדינות אחרות
3,063	5,332	-	752	15	30	8,726	331	27	358	2,175	4,890	1,330	סך כל החשיפות למדינות זרות
62	187	-	39	-	-	249	-	-	-	248	1	-	סך כל החשיפות למדינות LDC

31 בדצמבר 2015													
חשיפה חוץ מאזנית ⁽²⁾⁽³⁾			חשיפה מאזנית ⁽²⁾										
חשיפה מאזנית מעבר לגבול ⁽²⁾			חשיפה מאזנית של חברות מאוחדות של הבנק במדינות זרות לתושבים מקומיים							חשיפה מאזנית מעבר לגבול			
לפרעון מעל שנה	לפרעון עד שנה	מזה סיכון אשראי חוץ מאזני בעייתי	סך חשיפה חוץ מאזנית	חובות פגומים	סיכון אשראי מאזני בעייתי	סך כל החשיפה המאזנית	נטו לאחר ניכוי התחייבויות מקומיות	ניכוי בגין התחייבויות מקומיות	לפני ניכוי התחייבויות מקומיות	לאחרים	לבנקים	למשלות ⁽⁴⁾	
2,263	3,662	-	76	-	2	5,925	-	-	-	748	1,760	3,417	ארצות הברית
304	888	-	184	14	15	1,192	-	-	-	283	909	-	בריטניה
44	5	-	11	-	-	49	-	-	-	4	3	42	ספרד
87	4	-	3	-	-	91	-	-	-	8	1	82	איטליה
13	6	-	2	-	-	19	-	-	-	19	-	-	אירלנד
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	יוון
-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	פורטוגל
1,557	1,227	-	327	6	18	3,054	270	30	300	1,085	1,699	-	מדינות אחרות
4,268	5,793	-	604	20	35	10,331	270	30	300	2,148	4,372	3,541	סך כל החשיפות למדינות זרות
62	189	-	56	-	5	251	-	-	-	251	-	-	סך כל החשיפות למדינות LDC

ב. מידע בדבר מדינות שסך החשיפה לכל אחת מהן הינו בין 0.75% לבין 1% מסך הנכסים במאוחד או בין 15% לבין 20% מההון, לפי הנמוך

סכום החשיפות המאזניות	סכום החשיפות המאזניות	סכום החשיפות המאזניות
ליום 30 בדצמבר 2015	ליום 30 ביוני 2015	ליום 30 ביוני 2016
-	-	-

ג. מידע בדבר חשיפה מאזנית למדינות זרות עם בעיות נדילות

לשלושת החודשים שנסתיימו ביום									
30 ביוני 2015					30 ביוני 2016				
רומניה	יוון	איסלנד	קפריסין	פוארטו ריקו	פורטוגל	רומניה	איסלנד	קפריסין	הונגריה
-	5	10	1	2	2	5	10	-	1
-	-	-	-	1	(1)	(2)	-	-	-
1	-	-	-	-	-	-	-	6	-
-	(5)	-	-	-	-	-	(8)	-	-
1	-	10	1	3	1	3	2	6	1

סכום החשיפה בתחילת התקופה
שינויים נטו בסכום החשיפה לזמן קצר
חשיפות שהתווספו
שינויים אחרים (לרבות הפרשות ומחיקות)
סכום חשיפה בסוף התקופה

לששת החודשים שנסתיימו ביום									
30 ביוני 2015					30 ביוני 2016				
רומניה	יוון	איסלנד	קפריסין	פוארטו ריקו	פורטוגל	רומניה	איסלנד	קפריסין	הונגריה
-	-	10	-	3	1	4	10	-	1
-	-	-	-	-	-	(1)	-	-	-
1	5	-	1	-	-	-	-	6	-
-	(5)	-	-	-	-	-	(8)	-	-
1	-	10	1	3	1	3	2	6	1

סכום החשיפה בתחילת התקופה
שינויים נטו בסכום החשיפה לזמן קצר
חשיפות שהתווספו
שינויים אחרים (לרבות הפרשות ומחיקות)
סכום חשיפה בסוף התקופה

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015									
פוארטו ריקו	פורטוגל	יוון	רומניה	איסלנד	הונגריה	קפריסין			
2	-	-	-	10	-	-	סכום החשיפה בתחילת השנה		
(1)	-	-	1	-	-	-	שינויים נטו בסכום החשיפה לזמן קצר		
2	1	5	3	-	1	1	חשיפות שהתווספו		
-	-	(5)	-	-	-	(1)	שינויים אחרים (לרבות הפרשות ומחיקות)		
3	1	-	4	10	1	-	סכום החשיפה בסוף השנה		

סיכונים בתיק ההלוואות לדיור

פעילות המשכנתאות בקבוצת הבנק

במחצית הראשונה של שנת 2016 העמיד הבנק משכנתאות לציבור, בניטרול מיחזורים, בסכום כולל של 2,416 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-2,706 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 10.7%. נתונים אלה כוללים הלוואות לדיור ממקורות הבנק (ללא אשראי מכספי אוצר) בסך של 2,415 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-2,704 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 10.7%. סך כל המיחזורים של הלוואות לדיור הנובעים מפרעונות מוקדמים במחצית הראשונה של שנת 2016 הסתכם ב-240 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-811 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 70.4%.

מדיניות האשראי של הקבוצה בתחום המשכנתאות

על רקע הסיכון בו פועלת מערכת הבנקאות הישראלית בתחום האשראי למשכנתאות וכן על רקע השינויים וההתפתחויות בשוק האשראי לדיור והוראות המפקח על הבנקים, נוקט הבנק במדיניות אשראי שמרנית המאפשרת על ידי דירקטוריון הבנק שנבחרת מידי שנה ומתעדכנת על פי השינויים והתמורות בארץ, שינויים ברגולציה וכיו"ב. שמרנות זו באה לידי ביטוי בבחינת שיעור המימון, שיעור ההחזר מהכנסת הלווה ויכולת עמידה בהחזרים שוטפים גם בתרחישים של שינויי רבית. כמו כן, קיימות מגבלות בדבר גודל הלוואה ללווה יחיד. במהלך בחינת האשראי מקפיד הבנק לקבל מידע ממערכת וספ על "אורות אדומים". הבנק נוקט משנה זהירות בנכסים בהם המצב הרישומי מורכב תוך מתן משקל יתר לטיב הלקוח ושיעור המימון. הבנק מעניק אשראי גם לקבוצות רכישה, ומתמקד בקבוצות הבונות באזורי ביקוש ובקבוצות בהן המארגן הינו בעל נסיון מוכח בתחום. הבנק מקיים, מעבר לבדיקות הנעשות באופן שוטף, דיון רבעוני בכל תיקי קבוצות הרכישה, בוחן את מצב הפרויקטים ובודק אם נדרשת הפרשה להפסדי אשראי בגין קבוצות הרכישה, מעבר לסיכון האשראי הפרטני של כל חבר בקבוצה. הבנק מקפיד לתמחר כל עסקה בהתאם לסיכון ולריתוק ההון הנדרש באמצעות כלים לחישוב התשואה. הבנק מבצע בקרה חודשית אחר התפתחות מאפייני סיכון, ביניהם: שיעור מימון, יחס החזר מהכנסה, מטרת הלוואה וכדומה.

שיעור המימון

אחד הפרמטרים המרכזיים המשמשים את הבנק לבחינת הסיכון בתיק האשראי לדיור הינו שיעור המימון (Loan To Value). שיעור המימון מחושב על פי הוראת הפיקוח על הבנקים מס' 876 - דוח על הלוואות לדיור והינו היחס בין סכום האשראי לבין שווי הנכסים המשמשים לביטחון במועד אישור הלוואה. יצוין כי עליית שווי נכס כשלעצמה אינה מהווה אירוע לחישוב מחדש של LTV ואילו בעת מתן אשראי נוסף בביטחון אותו נכס ניתן לחשב LTV בהתייחס לשמאות עדכנית. תיק ההלוואות לדיור ממקורות הבנק ליום 30 ביוני 2016 הסתכם לסך של 21,070 מיליון ש"ח, כולל כ-70% אשראי שניתן עם שיעור מימון עד 60%, בהשוואה ל-69% ב-30 ביוני 2015. כ-95% מסך האשראי ניתן בשיעור מימון של עד 75%, בהשוואה ל-93% ב-30 ביוני 2015. ביצועי ההלוואות לדיור ממקורות הבנק במחצית הראשונה של שנת 2016, שהסתכמו לסך של 2,415 מיליון ש"ח, כוללים כ-69% אשראי שניתן עם שיעור מימון של עד 60%, בהשוואה ל-70% בתקופה המקבילה אשתקד. כל הביצועים ניתנו בשיעור מימון של עד 75%, בדומה לתקופה המקבילה אשתקד.

שיעור ההחזר מהכנסה

פרמטר מרכזי נוסף המשמש את הבנק לבחינת הסיכון בתיק האשראי לדיוור הינו שיעור ההחזר מהכנסת הלווה. יחס זה מאפשר לבנק להעריך את יכולתו של לווה לעמוד בהחזרי הלוואה השוטפים כסדרם מתוך הכנסתו הקבועה כפי שהיתה במועד מתן הלוואה. תיק הלוואות לדיוור ממקורות הבנק ליום 30 ביוני 2016 כולל כ-78% אשראי שניתן עם שיעור החזר מהכנסה של עד 35%, בהשוואה ל-77% ב-30 ביוני 2015. כ-90% מהאשראי ניתן ללווים עם שיעור החזר מהכנסה של עד 50%, בהשוואה ל-88% ב-30 ביוני 2015. ביצועי הלוואות לדיוור ממקורות הבנק במחצית הראשונה של שנת 2016 כוללים כ-84% אשראי שניתן עם שיעור החזר מהכנסה של עד 35%, בהשוואה ל-83% בתקופה המקבילה אשתקד. כ-92% מהאשראי ניתן ללווים עם שיעור החזר מהכנסה של עד 50%, בדומה לתקופה המקבילה אשתקד. המידע כולל הלוואות בבטחון דירת מגורים.

הלוואות ברבית משתנה

תיק הלוואות לדיוור ממקורות הבנק ליום 30 ביוני 2016 כולל שיעור של 63% אשראי שניתן ברבית משתנה ומסתכם לסך של 13,426 מיליון ש"ח.

ביצועי הלוואות לדיוור ממקורות הבנק במחצית הראשונה של שנת 2016 כוללים סך של 764 מיליון ש"ח ברבית משתנה עד חמש שנים, המהווים 32% מסך הביצועים וסך של 482 מיליון ש"ח ברבית משתנה כל חמש שנים ומעלה, המהווים 20% מסך הביצועים.

הלוואות ארוכות טווח

תיק הלוואות לדיוור ממקורות הבנק ליום 30 ביוני 2016 כולל כ-65% אשראי אשר תקופת פירעונו למועד הדיווח היא עד 20 שנה ומסתכם לסך של 13,677 מיליון ש"ח.

ביצועי הלוואות לדיוור ממקורות הבנק במחצית הראשונה של שנת 2016 כוללים 51% אשראי אשר תקופת פירעונו למועד הדיווח היא עד 20 שנה ומסתכמים לסך של 1,229 מיליון ש"ח.

עדכון הוראת ניהול בנקאי תקין 329 - מגבלות למתן הלוואות לדיוור

ביום 1 במאי 2016 פרסם הפיקוח על הבנקים עדכון הוראת ניהול בנקאי תקין 329 - מגבלות למתן הלוואות לדיוור. העדכון כולל הוספת התייחסות ל"דירה במחיר מופחת" כדוגמת "מחיר מטרה" ו"מחיר למשתכן" וקביעת כללים לחישוב שווי הנכס הלוואה לרכישת דירה במחיר מופחת (התבססות על הערכת שמאי במקום על מחיר הרכישה בפועל לדירות ששווין אינו עולה על 1.8 מיליון ש"ח).

שינויים בכללי הסיוע לזכאים חסרי דירה על פי תיקון מס' 13 לחוק הלוואות לדיוור, התשנ"ב-1992

החל מיום 15 במאי 2016 שונה מנגנון קביעת הרבית, הוקטן סף הניקוד המינימלי לזכאות, נעשה שינוי בתקופה להחזר הלוואה וכן נקבעו מענקים ישוביים חדשים.

להלן נתונים על התפתחות תיק הלוואות לדיוור בבנק בלבד לפי מגזרי הצמדה (ללא אשראי מכספי אוצר ולאחר ניכוי הפרשה להפסדי אשראי):

בטיחון		למטרת מגורים												
סך הכל	דירת מגורים	סך הכל	מגזר צמוד מט"ח		מגזר צמוד מדד		מגזר לא צמוד		מגזר לא צמוד		מגזר לא צמוד		סך הכל	
			רביית משתנה	רביית משתנה	רביית קבועה	רביית משתנה	רביית קבועה	רביית משתנה	רביית קבועה	רביית משתנה	רביית קבועה			
יתרה	יתרה	יתרה	שיעור	יתרה	שיעור	יתרה	שיעור	יתרה	שיעור	יתרה	שיעור	יתרה	יתרה	יתרה
במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	ב-1%	במיליוני ש"ח	ב-1%	במיליוני ש"ח	ב-1%	במיליוני ש"ח	ב-1%	במיליוני ש"ח	ב-1%	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח
21,070	1,984	19,086	0.4	84	19.6	3,743	15.6	2,971	42.9	8,179	21.5	4,109	30.6.16	
20,102	2,000	18,102	0.6	100	21.3	3,854	16.7	3,019	42.3	7,666	19.1	3,463	31.12.15	

להלן נתונים על התפתחות המשכנתאות בבנק בלבד (ללא אשראי מכספי אוצר):

שנת 2012	שנת 2013	שנת 2014	שנת 2015	שישה חודשים 2016	
3,744	3,550	3,707	4,796	2,415	ביצועי ההלוואות לדיור (במיליוני ש"ח)
8%	(5%)	4%	29%	(11%)	שיעור השינוי בביצועי ההלוואות לדיור ביחס לתקופה מקבילה
0.08%	0.20%	0.01%	0.01%	0.06%	שיעור ההוצאה להפסדי אשראי ביחס למשכנתאות באחריות הבנק
0.76%	0.86%	0.74%	0.60%	0.60%	שיעור הפרשה המצטברת להפסדי אשראי ביחס למשכנתאות באחריות הבנק

מימון ממונף - Leveraged Finance

בהתאם להוראת בנק ישראל מספר 327, אשר נכנסה לתוקף החל מיום 1 בינואר 2016, הבנק עידכן את הגדרת המימון הממונף. ככלל, מימון ממונף מוגדר כאשראי למימון עסקאות הונות בתאגידים (כמוגדר בהוראת בנק ישראל מספר 323) אשר עונה על תבחינים מסויימים, ואשראי הניתן ללווים המאופיינים ברמות מינוף פיננסי גבוהות. הבנק מחשיב מימון ממונף כאשראי הנכלל באחת מארבע הקבוצות הבאות:

- אשראי למטרת עיסקה הונית כמוגדר בהוראת בנק ישראל מספר 323 (רכישת תאגיד אחר, רכישה עצמית של מניות וחלוקת הון), אשר עונה לתבחינים מסויימים בנוגע להיקף האשראי, לשיעור המימון הטמון בו, והיקף הבטחונות המוחשיים כפי שנקבעו על ידי הבנק.
  - אשראי למטרות עסקיות שונות, אשר עונה לתבחינים מסויימים המצביעים על נתונים פיננסיים חלשים, כפי שנקבעו על ידי הבנק.
  - אשראי למטרת מימון נדל"ן מניב, אשר עונה לתבחינים מסויימים בנוגע להיקף האשראי, לשיעור המימון הטמון בו, והיקף הבטחונות המוחשיים כפי שנקבעו על ידי הבנק.
  - אשראי למטרת ליווי פרויקטים לבנייה, אשר עונה לתבחינים מסויימים בנוגע להיקף האשראי, היקף הבטחונות המוחשיים, ולחשיפה שעשויה להיווצר לבנק מהפרוייקט, כפי שנקבעו על ידי הבנק.
- לנוכח פרופיל הסיכון הגבוה שטבוע במימון הממונף, מדיניות האשראי של הבנק קובעת הנחיות מחמירות לחיתום ומגבלות על היקף החשיפה למימון ממונף.
- ליום 30 ביוני 2016 סך יתרות האשראי המצרפיות (אשראי מאזני וחוץ מאזני נטו, בניכוי הפרשות להפסדי אשראי ובטחונות מותרים בניכוי) הנחשבות כמימון ממונף הסתכם ב-1,353 מיליון ש"ח.

סיכון שוק

המתודולוגיה לאמידת החשיפה לסיכונים השוק

הבנק עושה שימוש במספר כלים ומודלים מקובלים לצורך ניהול החשיפה לסיכונים השוק באמצעים, הכוללים גם את הערך בסיכון ה- VAR וגם הפעלת תרחישי קיצון $Stress Tests$.

התיאבון לסיכון

דירקטוריון הבנק קבע כי סך החשיפה לסיכונים שוק כפי שמוצאת את ביטוייה בערך בסיכון (ערך ה- VAR) לא תעלה על 5% מסך כל ההון, לפי אופק של 21 ימים בשיטה ההיסטורית. ערך ה- VAR ההיסטורי של הקבוצה ליום 30 ביוני 2016 עמד על כ-24 מיליון ש"ח. משקלו של ה- VAR ביחס לסך כל ההון ליום 30 ביוני 2016 עמד על כ-0.3%.

בחינת Back Testing

הבנק פועל בהתמדה לשיפור איכות החיזוי של מודל ה- VAR ההיסטורי באמצעות בחינה שוטפת של ה- $Back Testing$. בחינת ה- $Back Testing$ של מודל ה- VAR ההיסטורי מראה כי בשנה שנסתיימה ביום 30 ביוני 2016 לא נרשמו מקרים בהם ההפסד התיאורטי היומי עלה על ערך ה- VAR שנחזה. על פי תוצאות הבחינה, המודל עומד בקריטריונים כפי שהוגדרו על ידי ועדת באזל.

החשיפה ברבית

התיאבון לסיכון

- דירקטוריון הבנק קבע מגבלות על החשיפה הכוללת לסיכונים הרבית באמצעות תחמת החשיפה המקסימאלית לשחיקת השווי ההוגן של ההון העצמי עם שינוי מקביל של 1% בעקום הרבית במגזר הצמוד, במגזר השקלי ובמגזר המט"ח. על פי המגבלות, החשיפה המקסימאלית המותרת לשחיקת השווי ההוגן של ההון העצמי הינה בשיעור של 3.5% במגזר צמוד המדד, בשיעור של 3.5% במגזר השקלי הלא צמוד ובשיעור של 2% במגזר המט"ח. המגבלה על סך החשיפה בכלל מגזרי ההצמדה הינה 4.5%.
- בנוסף לקביעת מגבלות על תיאבון הסיכון הכולל לחשיפה לסיכונים רבית ברמת חשיפת השווי ההוגן, קבע דירקטוריון הבנק מגבלות פרטניות ברמת חדרי העסקאות והיחידות העסקיות השונות היוצרות סיכונים רבית, על היקף חשיפת הרבית.
- תרחישי קיצון - דירקטוריון הבנק קבע מגבלה על גובה השחיקה המקסימאלי בשווי ההוגן הנבדקת באמצעות הפעלתם של מספר תרחישי קיצון, לרבות מגבלה על השפעת זעזוע סטנדרטי ברבית (2%) על התיק הבנקאי. מגבלה זו נקבעה לעד 10% מסך כל ההון.

החשיפה בפועל ליום הדוח

סיכון הרבית נמדד ומנוהל על בסיס הנחות שונות באשר לזמני הפרעון של הנכסים וההתחייבויות. ביתרות חשבונות העו"ש שאינן נושאות רבית קיימות יתרות זכות בסכום יציב לאורך זמן. הבנק קבע כי תקופת הפרעון של יתרת העו"ש היציבה המשמשת בחישוב החשיפה לרבית תהיה למספר שנים. ניהול החשיפה מביא בחשבון את השפעת הפרעונות המוקדמים של הלוואות לדירור.

להלן תיאור רגישות הון הקבוצה לשינויים במקביל בעקומי הרבית - השינוי התיאורטי בשווי הכלכלי כתוצאה מתרחיש של עלייה מקבילה של 1% בעקום הרבית:

ליום 31 בדצמבר 2015		ליום 30 ביוני 2016		
% המגבלה	% החשיפה בפועל	% המגבלה	% החשיפה בפועל	
(3.50)	(0.24)	(3.50)	(0.25)	מט"י לא צמוד
(4.00)	(1.69)	(3.50)	(1.21)	מט"י צמוד מדד
(1.00)	(0.74)	(2.00)	(0.39)	מט"ח וצמוד מט"ח

ניתוח רגישות להשפעת החשיפה לשינויים ברבית המבוססת על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים

להלן מידע על נכסים והתחייבויות החשופים לשינויים ברבית על פי שוויים ההוגן, כולל ניתוח רגישות לגבי השפעת שינויים פוטנציאליים בשיעור הרבית על שוויים ההוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו, למעט פריטים לא כספיים, על פי כללים חשבונאיים:

להלן פריטים על השפעת שינויים ברבית על השווי ההוגן של עודף הנכסים במגזר:

1. שווי הוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו, למעט פריטים לא כספיים (לפני השפעת שינויים פוטנציאליים בשיעורי הרבית):

סך הכל	מטבע חוץ ⁽²⁾			מטבע ישראלי		ליום 30 ביוני 2016
	אחר	אירו	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
122,610	908	2,230	12,810	13,472	93,190	נכסים פיננסיים ⁽¹⁾
71,655	4,568	6,615	32,446	415	27,611	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוץ-מאזניים ⁽³⁾
116,648	1,505	3,655	19,674	12,727	79,087	התחייבויות פיננסיות ⁽¹⁾
71,753	4,078	5,241	25,451	825	36,158	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוץ-מאזניים
5,864	(107)	(51)	131	335	5,556	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים

סך הכל	מטבע חוץ ⁽²⁾			מטבע ישראלי		ליום 30 ביוני 2015
	אחר	אירו	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
116,203	1,079	2,751	11,548	14,514	86,311 ⁽⁵⁾	נכסים פיננסיים ⁽¹⁾
76,860	6,266	8,251	35,129	792	26,422	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוץ-מאזניים ⁽³⁾
110,552	1,699	3,734	17,818	14,028	73,273	התחייבויות פיננסיות ⁽¹⁾
76,997	5,748	7,337	28,644	1,386	33,882	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוץ-מאזניים
5,514	(102)	(69)	215	(108)	5,578	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים

סך הכל	מטבע חוץ ⁽²⁾			מטבע ישראלי		ליום 31 בדצמבר 2015
	אחר	אירו	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
120,634	816	2,096	12,809	13,505	91,408	נכסים פיננסיים ⁽¹⁾
77,528	4,369	6,921	36,748	450	29,040	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוץ-מאזניים ⁽³⁾
114,779	1,458	3,625	20,478	12,884	76,334	התחייבויות פיננסיות ⁽¹⁾
77,561	3,851	5,403	28,965	962	38,380	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוץ-מאזניים
5,822	(124)	(11)	114	109	5,734	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים

2. השפעת שינויים פוטנציאליים בשיעורי הרבית על השווי ההוגן נטו של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו, למעט פריטים לא כספיים:
 זמן הפרעון של חשבונות העו"ש שאינם נושאים רבית, המשמש לחישוב החשיפה כאמור, הוא עם דרישה עד חודש, כמו כן, חישוב החשיפה אינו כולל השפעה של פרענות מוקדמים של הלוואות לדיור.

		שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי רבית (4)						ליום 30 ביוני 2016		
סך הכל שינוי בשווי הוגן	במיליוני ש"ח	סך הכל	השפעות מקצות במיליוני ש"ח	מטבע חוץ (2)			מטבע ישראלי			
				אחר	אירו	דולר	לא צמוד	צמוד		
									השינויים בשיעורי הרבית	
(7.96)	(467)	5,397	-	(107)	(51)	99	312	5,144	גידול מיידי מקביל של אחוז אחד	
(0.84)	(49)	5,815	-	(107)	(43)	120	332	5,513	גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז	
8.46	496	6,360	-	(107)	(43)	145	373	5,992	קיצון מיידי מקביל של אחוז אחד	

		שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי רבית (4)						ליום 30 ביוני 2015		
סך הכל שינוי בשווי הוגן	במיליוני ש"ח	סך הכל	השפעות מקצות במיליוני ש"ח	מטבע חוץ (2)			מטבע ישראלי			
				אחר	אירו	דולר	לא צמוד	צמוד		
									השינויים בשיעורי הרבית	
(7.78)	(429)	5,085	-	(104)	(74)	181	(180)	5,262 (5)	גידול מיידי מקביל של אחוז אחד	
(0.80)	(44)	5,470	-	(102)	(69)	211	(117)	5,547 (5)	גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז	
9.45	521	6,035	-	(100)	(63)	258	(11)	5,951 (5)	קיצון מיידי מקביל של אחוז אחד	

		שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי רבית (4)						ליום 31 בדצמבר 2015		
סך הכל שינוי בשווי הוגן	במיליוני ש"ח	סך הכל	השפעות מקצות במיליוני ש"ח	מטבע חוץ (2)			מטבע ישראלי			
				אחר	אירו	דולר	לא צמוד	צמוד		
									השינויים בשיעורי הרבית	
(8.36)	(487)	5,335	-	(125)	(18)	64	27	5,387	גידול מיידי מקביל של אחוז אחד	
(0.89)	(52)	5,770	-	(125)	(11)	109	99	5,698	גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז	
10.29	599	6,421	-	(124)	14	166	214	6,151	קיצון מיידי מקביל של אחוז אחד	

- (1) כולל מכשירים פיננסיים מורכבים. לא כולל יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים.
- (2) לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.
- (3) סכומים לקבל (לשלם) בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים, כשהם מהווים ברביות אשר שימשו לחישוב השווי ההוגן המוצג בכל שאר המטבעות ושאינם דולר ארה"ב ואינם מטבעות עיקריים שניתן להם גילוי נפרד.
- (4) שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים המוצג בכל מגזר הצמדה הוא השווי ההוגן נטו במגזר זה בהנחה שחל שינוי שצוין בכל שיעורי הרבית במגזר הצמדה. סך השווי ההוגן נטו של מכשירים פיננסיים הוא השווי ההוגן נטו של כל המכשירים הפיננסיים (למעט פריטים לא כספיים), בהנחה שחל השינוי שצוין בכל שיעורי הרבית בכל מגזרי הצמדה.
- (5) יישום לראשונה של תקנים חשבונאיים והוראות המפקח על הבנקים. ראה באור 4.1.1. לדוחות הכספיים.

החשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הרבית

30 ביוני 2016						
מעל חמש ועד עשר שנים	מעל שלוש ועד חמש שנים	מעל שנה ועד שלוש שנים	מעל שלושה ועד חודשים ועד שנה	מעל חודש ועד שלושה חודשים	מעל חודש ועד חודש	עם דרישה ועד חודש
במיליוני ש"ח						
מטבע ישראלי לא צמוד						
נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים ונכסים פיננסיים מורכבים						
						נכסים פיננסיים ⁽¹⁾
						מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)
						אופציות (במונחי נכס הבסיס)
						סך הכל שווי הוגן
2,715	3,509	4,423	4,561	3,179	73,181	
839	448	2,261	4,196	8,882	9,302	
-	-	13	849	393	428	
3,554	3,957	6,697	9,606	12,454	82,911	
התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים והתחייבויות פיננסיות מורכבות						
						התחייבויות פיננסיות ⁽¹⁾
						מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)
						אופציות (במונחי נכס הבסיס)
						סך הכל שווי הוגן
43	2,523	2,447	4,011	2,123	67,940	
1,220	573	2,267	4,650	10,915	14,871	
-	-	-	770	506	386	
1,263	3,096	4,714	9,431	13,544	83,197	
2,291	861	1,983	175	(1,090)	(286)	
3,934	1,643	782	(1,201)	(1,376)	(286)	
מכשירים פיננסיים, נטו						
החשיפה לשינויים בשיעורי הרבית במגזר						
החשיפה המצטברת במגזר						
מטבע ישראלי צמוד למדד						
נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים ונכסים פיננסיים מורכבים						
						נכסים פיננסיים ⁽¹⁾
						מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)
						סך הכל שווי הוגן
1,599	2,438	5,237	1,725	443	1,249	
31	138	55	139	52	-	
1,630	2,576	5,292	1,864	495	1,249	
התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים והתחייבויות פיננסיות מורכבות						
						התחייבויות פיננסיות ⁽¹⁾
						מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)
						סך הכל שווי הוגן
2,228	2,688	4,154	1,835	322	1,358	
31	17	443	183	151	-	
2,259	2,705	4,597	2,018	473	1,358	
(629)	(129)	695	(154)	22	109	
(304)	325	454	(241)	(87)	(109)	

ראה הערות בעמוד 72

31 בדצמבר 2015			30 ביוני 2015								
משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך הכל שווי הוגן במיליוני ש"ח	משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך הכל שווי הוגן במיליוני ש"ח	משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך הכל שווי הוגן	ללא תקופת פרעון	מעל עשרים שנים	מעל עשר שנים
											במיליוני ש"ח
0.58	2.36	91,408	0.52	2.51	(5)86,311	0.71	2.45	93,190	173	82	1,367
0.62		27,889	0.62		24,714	0.63		25,928	-	-	-
0.15		1,151	0.33		1,708	0.26		1,683	-	-	-
(2)0.59		120,448	(2)0.54		112,733	(2)0.68		120,801	173	82	1,367
0.20	1.18	76,334	0.16	1.17	73,273	0.21	1.09	79,087	-	-	-
0.52		37,057	0.54		32,002	0.60		34,496	-	-	-
0.23		1,323	0.32		1,880	0.27		1,662	-	-	-
(2)0.30		114,714	(2)0.28		107,155	(2)0.33		115,245	-	-	-
										82	1,367
										5,383	5,301
3.42	2.27	13,505	3.58	1.96	14,514	3.15	2.69	13,472	-	88	693
2.88		450	1.90		792	2.72		415	-	-	-
(2)3.41		13,955	(2)3.49		15,306	(2)3.14		13,887		88	693
2.81	1.24	12,884	3.01	0.93	14,028	3.08	1.24	12,727	-	-	142
1.84		962	1.78		1,386	1.61		825	-	-	-
(2)2.74		13,846	(2)2.90		15,414	(2)2.99		13,552	-	-	142
										88	551
										335	247

החשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הרבית (המשך)

30 ביוני 2016						
מעל חמש ועד עשר שנים	מעל שלוש ועד חמש שנים	מעל שנה ועד שלוש שנים	מעל שלושה ועד חודשים ועד שנה	מעל חודש ועד שלושה חודשים	עם דרישה ועד חודש	במיליוני ש"ח
1,474	739	1,947	2,749	1,797	7,207	
481	256	948	7,172	13,505	19,318	
-	-	2	855	620	472	
1,955	995	2,897	10,776	15,922	26,997	
32	13	305	2,094	2,634	19,747	
1,989	957	1,398	6,934	8,719	12,829	
-	-	14	915	506	509	
2,021	970	1,717	9,943	11,859	33,085	
(66)	25	1,180	833	4,063	(6,088)	
(53)	13	(12)	(1,192)	(2,025)	(6,088)	

מטבע חוץ⁽⁴⁾

נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים
ובגין מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים ונכסים
פיננסיים מורכבים

נכסים פיננסיים⁽¹⁾

מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)

אופציות (במונחי נכס הבסיס)

סך הכל שווי הוגן

התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים
נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים
והתחייבויות פיננסיות מורכבות

התחייבויות פיננסיות⁽¹⁾

מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)

אופציות (במונחי נכס הבסיס)

סך הכל שווי הוגן

מכשירים פיננסיים, נטו

החשיפה לשינויים בשיעורי הרבית במגזר

החשיפה המצטברת במגזר

ראה הערות בעמוד 72

2015 בדצמבר 31			2015 ביוני 30								
משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך הכל שווי הוגן	ללא תקופת פרעון	מעל עשרים שנים	מעל עשר ועד עשרים שנים
בשנים	באחוזים	במיליוני ש"ח	בשנים	באחוזים	במיליוני ש"ח	בשנים	באחוזים				במיליוני ש"ח
1.18	2.32	15,721	0.95	2.21	15,378	1.16	1.76	15,948	15	1	19
0.31		46,203	0.36		47,354	0.32		41,680	-	-	-
0.16		1,835	0.31		2,292	0.37		1,949	-	-	-
⁽²⁾ 0.52		63,759	⁽²⁾ 0.50		65,024	⁽²⁾ 0.54		59,577	15	1	19
0.09	1.14	25,561	0.09	0.94	23,251	0.09	1.00	24,834	-	-	9
0.69		36,573	0.64		39,649	0.79		32,826	-	-	-
0.10		1,646	0.31		2,080	0.32		1,944	-	-	-
⁽²⁾ 0.43		63,780	⁽²⁾ 0.43		64,980	⁽²⁾ 0.48		59,604	-	-	9
										1	10
										(42)	(43)

החשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הרבית (המשך)

30 ביוני 2016						
עם דרישה ועד חודש	מעל חודש ועד שלושה חודשים	מעל שלושה ועד חודשים ועד שנה	מעל שנה ועד שלושה שנים	מעל חמש ועד עשר שנים		
במיליוני ש"ח						
חשיפה כוללת לשינויים בשיעורי הרבית						
נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים ונכסים פיננסיים מורכבים						
81,637	5,419	9,035	11,607	6,686	5,788	נכסים פיננסיים ⁽¹⁾⁽³⁾
28,620	22,439	11,507	3,264	842	1,351	מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)
900	1,013	1,704	15	-	-	אופציות (במונחי נכס הבטיח)
111,157	28,871	22,246	14,886	7,528	7,139	סך הכל שווי הוגן
התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים והתחייבויות פיננסיות מורכבות						
89,045	5,079	7,940	6,906	5,224	2,303	התחייבויות פיננסיות ⁽¹⁾
27,700	19,785	11,767	4,108	1,547	3,240	מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)
895	1,012	1,685	14	-	-	אופציות (במונחי נכס הבטיח)
117,640	25,876	21,392	11,028	6,771	5,543	סך הכל שווי הוגן
(6,483)	2,995	854	3,858	757	1,596	מכשירים פיננסיים, נטו
(6,483)	(3,488)	(2,634)	1,224	1,981	3,577	החשיפה לשינויים בשיעורי הרבית במגזר
						החשיפה המצטברת במגזר

הערות כלליות:

- פירוט נוסף על החשיפה לשינויים בשיעורי הרבית בכל מגזר של הנכסים הפיננסיים ושל ההתחייבויות הפיננסיות, לפי סעיפי המאזן השונים, יימסרו לכל מבקש.
- בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מייצגים את הערך הנוכחי של זרמי המזומנים העתידיים של כל מכשיר פיננסי, כשהם מהווים לפי שיעורי הרבית שמנכים אותם אל השווי ההוגן הכלול בגין המכשיר הפיננסי, בעקביות להנחות שלפיהן חושב השווי ההוגן של המכשיר הפיננסי. לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימושו לחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים, ראה באור 4.14. לדוחות הכספיים.
- שיעור תשואה פנימי הינו שיעור הרבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי ההוגן הכלול בגינו.
- משך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי ההוגן של קבוצת המכשירים הפיננסיים שיגרם כתוצאה משינוי קטן (גידול של 0.1%) בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.

- (1) למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים, שווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים מורכבים.
- (2) ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של משך החיים הממוצע האפקטיבי.
- (3) כולל מניות המוצגות בטור "ללא תקופת פרעון".
- (4) לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.
- (5) יישום לראשונה של תקנים חשבונאיים והוראות המפקח על הבנקים. ראה באור 4.1.1. לדוחות הכספיים.

2015 בדצמבר 31			2015 ביוני 30								
משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך הכל שווי הוגן במיליוני ש"ח	משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך הכל שווי הוגן במיליוני ש"ח	משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך הכל שווי הוגן	ללא תקופת פרעון	מעל עשרים שנים	מעל עשר שנים
בשנים	באחוזים		בשנים	באחוזים		בשנים	באחוזים				במיליוני ש"ח
0.98	2.32	121,828	0.96	2.21	(5)117,340	1.03	2.43	123,516	1,094	171	2,079
0.44		74,772	0.47		73,031	0.45		68,189	166	-	-
0.15		3,617	0.32		4,693	0.32		4,084	452	-	-
(2)0.77		200,217	(2)0.76		195,064	(2)0.82		195,789	1,712	171	2,079
0.47	1.22	115,710	0.51	0.98	111,418	0.50	1.19	117,350	702	-	151
0.62		74,822	0.62		73,208	0.71		68,313	166	-	-
0.16		3,600	0.31		4,653	0.30		4,058	452	-	-
(2)0.52		194,132	(2)0.55		189,279	(2)0.57		189,721	1,320	-	151
										171	1,928
										5,676	5,505

החשיפה בבסיס החשיפה בפועל

להלן תיאור חשיפת ההון הפנוי בפועל, ברמת הקבוצה, בהשוואה למגבלות הדירקטוריון (במיליוני ש"ח):

תקרת החשיפה המאושרת כ-% מההון הפנוי	% מההון הפנוי ליום		החשיפה בפועל ליום		
	31 בדצמבר 2015	30 ביוני 2016	31 בדצמבר 2015	30 ביוני 2016	
אין	96	90	5,290	5,240	מט"י לא צמוד
(30)-60	4	11	197	611	מט"י צמוד מדד
(10)-10	-	(1)	(10)	(42)	מט"ח וצמוד מט"ח

הערות:

- (1) השיעורים השליליים מבטאים עודף התחייבויות על נכסים כאחוז מההון הפנוי.
- (2) הבנק נוקט בגישה כלכלית בניהול חשיפות הבסיס, ומבצע התאמות לסיווג החשבונאי בהתחשב במהות הכלכלית. הבנק מביא בחשבון בניהול השוטף את חוסר ההתאמה שנוצרת לעתים בין החשיפה החשבונאית לחשיפה הכלכלית במטרה לגדר את הרווח החשבונאי המדווח.

רגישות ההון לשינויים בשער החליפין

הבנק פועל בשוקי המטבע באמצעות עסקאות ספוט, פורוורד ובאמצעות אופציות הן עבור עצמו והן עבור לקוחותיו. הבנק פועל במטבעות הסחירים בעולם וסך החשיפה המטבעית נטו של קבוצת הבנק נמוכה. עיקר הפעילות בנגזרים הינה בנגזרי מטבע שקל/דולר עבור לקוחות הבנק. הבנק אינו חשוף בפעילות בנגזרים שלו לסיכוני מטבע מהותיים.

להלן תיאור רגישות הון הבנק לשינויים תיאורטיים בשערי החליפין של מטבעות החוץ העיקריים, נכון ליום 30 ביוני 2016 (במיליוני ש"ח). המדידה מתייחסת להשפעת השינויים על ההון וכוללת את הפעילות במכשירים מאזניים וחוץ-מאזניים.

איר	דולר	אחוז שינוי בשער החליפין
5	(2)	ירידה של 5%
11	-	ירידה של 10%
4	11	עלייה של 5%
17	26	עלייה של 10%

הערות:

- (1) השפעה זו חושבה על-פי השינוי הצפוי בפוזיציות הכלכליות המנוהלות במטבעות השונים, בהינתן התרחישים שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים.
- (2) תרחיש עלייה פירושו התחזקות המטבע הנדון כנגד השקל.
- (3) נתונים משקפים את השפעת השינויים בשערי החליפין על השווי ההוגן לאחר השפעת המס.
- (4) לשינויים בשערי החליפין של שאר המטבעות יש השפעה זניחה על רווחי הבנק.

ניהול סיכונים במכשירים פיננסיים נגזרים

חדרי עסקאות

חדרי העסקאות בבנק מיועדים לפעילויות שונות ומגוונות בתחום שוקי ההון ומטבע החוץ. חדר העסקאות במט"ח סוחר במגוון גדול של מכשירים פיננסיים, והינו אחד מחדרי העסקאות הפעילים במערכת הבנקאית גם בתחום המכשירים הנגזרים, לרבות עשיית שוק במטבעות ובאג"ח מדינה. בין היתר פועל הבנק גם בתחום המעו"ף בבורסה לניירות ערך.

החשיפה הנוצרת הן בבסיס והן ברביית כתוצאה מפעילות זו נכללת במסגרת המגבלות המאושרות על ידי הדירקטוריון לחשיפות בבסיס וברביית.

להלן ריכוז היקף הפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים (ערך נקוב במיליוני ש"ח):

ליום 31 בדצמבר 2015	ליום 30 ביוני 2016	
		עסקאות גידור:
2,350	2,794	חוזי רביית
402	402	חוזי מטבע חוץ
		עסקאות ALM ואחרות:
16,924	18,413	חוזי רביית
79,112	73,784	חוזי מטבע חוץ (כולל SPOT)
105,192	75,657	חוזים בגין מניות, מדדי מניות, סחורות ואחרים
203,980	171,050	סך הכל מכשירים פיננסיים נגזרים

סיכון נזילות ומימון

למידע בדבר יחס כיסוי הנזילות ראה באור 8 לדוחות הכספיים.

מצב הנזילות והרכב הנכסים וההתחייבויות

עיקר הנכסים הנזילים בקבוצה, הכוללים מזומנים, פקדונות בבנק ישראל (עו"ש ופקדונות מוניטריים), פקדונות בבנקים וניירות ערך נזילים, הסתכמו ליום 30 ביוני 2016 ב-43.2 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-43.3 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2015, מזה, יתרת המזומנים, פקדונות בבנק ישראל והפקדונות בבנקים הסתכמה ב-30.6 מיליארד ש"ח, וכ-12.6 מיליארד ש"ח הושקעו בניירות ערך, בעיקר באגרות חוב של ממשלת ישראל.

יחס הפקדונות לאשראי לציבור ליום 30 ביוני 2016, עומד על 138.4%, בהשוואה ל-142.3% ב-31 בדצמבר 2015. ביום 30 ביוני 2016 הסתכמו פקדונות הציבור, אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים, בכ-111.0 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-109.1 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2015.

הרכב הנכסים וההתחייבויות של הבנק מצביע על נזילות גבוהה. זאת כתוצאה ממדיניות לגיוס מקורות מגוונים ויציבים, תוך דגש על גיוס מקורות לטווחי זמן בינוניים וארוכים, ממגוון של מגזרי לקוחות, ובמטבעות שונים.

הבנק מנטר, באופן שוטף, את היקף וריכוזיות המקורות על פי קריטריונים שונים, כגון: גודל ומח"מ ומציב יעדים ומגבלות להיקף הפקדונות הגדולים ולתמהיל המקורות בכלל.

הבנק פועל בנגזרים ונדרש לביטחונות במסלקות השונות בגין פעילות זו. לדרישת הביטחונות הנ"ל קיימת השפעה נמוכה על רמת הנזילות ויחס כיסוי הנזילות של הקבוצה.

במהלך תקופת הדיווח בוצעו פעולות לעמידה ביחסי כיסוי גבוהים מהנדרש על פי הוראות ניהול בנקאי תקין ו-342.

יתרת סך פקדונות הציבור של שלוש קבוצות המפקידים הגדולות:

ליום 31 בדצמבר 2015	ליום 30 ביוני 2016	
	במיליוני ש"ח	
3,369	2,784	1
3,742	2,626	2
1,921	2,131	3

למידע המפורט על סיכונים הניתן בהתאם לדרישות הגילוי של נדבך 3 ומידע נוסף על סיכונים - ראה גילויים פיקוחיים נוספים ודוח על הסיכונים באתר האינטרנט של הבנק.

דיון בגורמי סיכון

לא היו שינויים בטבלת גורמי הסיכון לעומת הטבלה שפורסמה בדוחות הכספיים לשנת 2015, למעט סיכון חקיקה ורגולציה שרמתו עלתה מ"קטנה-בינונית" ל"בינונית", לאור המשך התגברות הרגולציה, היקפה ותדירותה בכל הנוגע למערכת הבנקאית, לרבות בנושאי הליבה של המערכת וההיערכות הנדרשת לצורך הטמעתה של הרגולציה.

מדיניות חשבונאית ואומדנים חשבונאיים בנושאים קריטיים

כללי

האומדנים וההערכות בנושאי המדיניות החשבונאית הקריטית, נעשו על פי מיטב ידיעתם ושיקול דעתם של הגורמים המקצועיים שעסקו בהכנתם, והם יושמו באופן נאות בדוחות הכספיים של הבנק. סקירה של התחומים המהותיים שלדעת הנהלת הבנק בהם קיימת מדיניות חשבונאית קריטית, מפורטת בדוח הדירקטוריון והנהלה לשנת 2015 ולא חל בה שינוי.

בקורות ונהלים

הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי בדוח הכספי

בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים, ובהתאם להנחיות הוראת ניהול בנקאי תקין 309 שפורסמה בחודש ספטמבר 2008, הבנק מקיים זה מספר שנים בקורות ונהלים לגבי גילוי, וכן פרס מערך בקרה פנימית על דיווח כספי, שיושם לראשונה בדוח הכספי, לשנה שהסתיימה ב-31 בדצמבר 2008. ההוראות, שעניינן אחריות הנהלה על הבקרה פנימית על דיווח כספי וחוות דעת של רואה החשבון המבקר לגבי ביקורת הבקרה הפנימית על דיווח כספי, נערכו בהתאם להוראות סעיפים 302 ו-404 לחוק הידוע בשם - The Sarbanes Oxley Act of 2002 שנחקק בארה"ב, והוראות והנחיות שנקבעו בארה"ב בין היתר על ידי PCAOB. לדוחות צורפו הצהרות של מנכ"ל הבנק והחשבונאי הראשי, כל אחד בנפרד, בנושא הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי. הנהלת הבנק, בשיתוף המנכ"ל והחשבונאי הראשי, העריכו ליום 30 ביוני 2016 את אפקטיביות הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הבנק והחשבונאי הראשי, הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק הינם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע, שהבנק נדרש לגלות בדוח בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים, ובמועד שנקבע בהוראות אלו. במהלך הרבעון המסתיים ביום 30 ביוני 2016 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הבנק.

סמדר ברבר-צדיק
מנהל כללי

רוני חזקיהו
יו"ר הדירקטוריון

תל אביב, 15 באוגוסט 2016
י"א באב, תשע"ו

הצהרה (CERTIFICATION)

אני, סמדר ברבר-צדיק, מצהירה כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ (להלן - "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 30 ביוני 2016 (להלן - "הדוח").
  2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
  3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
  4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי⁽¹⁾ ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי⁽¹⁾. וכן:
    - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
    - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
    - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן,
    - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן,
  5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
    - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי. וכן,
    - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

(1) כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח דירקטוריון".

סמדר ברבר - צדיק
מנהל כללי

15 באוגוסט 2016

הצהרה (CERTIFICATION)

אני, נחמן ניצן, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ (להלן - "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 30 ביוני 2016 (להלן - "הדוח").
  2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
  3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
  4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי⁽¹⁾ ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי⁽¹⁾. וכן:
    - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
    - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
    - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן,
    - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן,
  5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
    - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי. וכן,
    - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

(1) כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח דירקטוריון".

נחמן ניצן
סמנכ"ל, חשבונאי ראשי

15 באוגוסט 2016